

Secundus liber hystorie machabeorum licet breuior sit p̄ ori eiusdem opis libro in hystorica narratōe antiquiora tñ q̄dā modo replicat tempa. excepto q̄ ille alexandri magni macedonis in principio sui facit breuē cōmemorationem. Quā 7 seleuci regis cognomē to nichanoris in iudeos cōmemorat iste beneficia. quem hystoria antiqui tatum iosephi 7 cronicon eusebij testant iudeos re publica sua dignos cf ficere. 7 equū eis honorem cū habitatoribz macedonibz 7 grecis deputasse

Similiter 7 antiochus magnus testantibz supra memoratis auctoritatibz eos crebris epistolis laudat. 7 multiplicibus muneribz donat. Habet quoq; idē liber diuersam a p̄ore narrationem. sed tam hystorie non destruit veritatem. qui licet multa p̄ors libri cōtineat testimonia. tñ p̄ plura interserit q̄ in illo non inueniunt. Scriptus em̄ ab his videtur q̄ morati sūt in terra iuda. ad eos qui in exteris fuerūt regionibus. Vñ ita idem incipit.

Fratribus qui sūt p̄ egiptum. Demetrius hic sub q̄ se orasse pro iudeis i egipto cōstitutis hierosolimitate cōmemorant. ipse ē qui post antiochū eupatorē asyē 7 syriē regnauit. qui et ipse cognominatus est soiber hoc ē saluator. In hūc em̄ annoꝝ numerus q̄ cōputatus est. hoc est centesimus sexagesim⁹ nonus occurrit. Nam antiochus epyphanes qui post centesimū tricesimum septimum annū regni grecoꝝ cepit regnare regnauit annis xj. antiochus eupater annis duobz. 7 demetrius soiber annis xij. qui sunt anni a principio regni seleuci nichanoris regis syriē a quo regni grecoꝝ cōputantur tpa vsq; ad finem demetrii. centū sexaginta duo. Quibz si adiciantur anni septē de regno alexandri q̄ ignobilis 7 viciosus indignusq; regia dignitate a pompeio trogo describit. sed tñ regnū tenuisse narrat annis decem. sūt centū sexaginta nonē. Dicam⁹ 7 alr

Primus post alexandrū asyē regnauit antigonus annis decem octo post quē demetrius q̄ 7 poliarctas regnauit xvij. annis. hic q̄ demetrius decimo septimo anno regni sui semetipsū seleuco tradidit. 7 coniuncta est asia regno syriē anno seleuci nichanoris vicesimo octauo. Si ergo ceperimus cōputare nunc seriem annoꝝ a p̄mo anno regni antigoni qui regnauit in asia annis septem anteq̄ seleucus in syria regnare cepisset. p̄ponentes eisdem septem annos regni seleuci. 7 eo modo cōputū annoꝝ regis syriē

Fratribus qui sūt per egiptū: iudeis salutē dicūt fratres qui sūt hierosolimis iudei 7 qui in regiōe iudea 7 pacē bonā. Beneficiat vobis deus et meminerit testamēti sui quod ad abraā 7 ysaac 7 iacob locutus est. seruoꝝ suoꝝ fidelium. 7 det vobis cor omnibus vt colatis eum. 7 faciat eius voluntatem corde magno 7 animo volētī. Adapiat cor vestrum in lege sua et in p̄ceptis suis et faciat pacem. Fraudat orationes vestras. 7 recōciliet vobis nec vos deserat in tempore malo.

Et nunc hic sumus orantes p̄ vobis. regnante demetrio anno centesimo sexagesimo nono. nos iudei scripsimus vobis in tribulatōe 7 impetu qui supuenit nobis i istis annis ex quo recessit iason a sancta terra. 7 a regno. Porā succederunt. 7 effuderūt sanguinē innocētē. Et orauimus ad dominum 7 exauditi sum⁹. 7 obtulim⁹ sacrificiū 7 similaginé 7 accendimus lucernas 7 proposuimus panes. Et nūc frequentate dies scenophegię

vsq; ad nonissimum annū demetrii soiberis p̄duxerim⁹. sūma potis numeri tota ibi inuenit. Sed mirū quomodo in sequentibus dicat iudas in centesimo octogesimo octauo anno cū senatu aristobolo magistro ptholomei regi dixisse salutem. 7 mandasse de purificatione templi. quā ipsi facturi erant q̄nta 7 vicesima die mēse casleu. cū iudas in priorū libro sup̄dicto demetrio legat multo ante esse defunctus. Siquidem sexto anno demetrii idem fm cronicoꝝ fidem inuenit occisus. Sed q̄ incerti sūt ipsi auctores libroꝝ nō

ab absurde vident in cōputatione temporum discrepare. maxie cum in legalibz libris septuaginta interpretū editio. cū hebraica veritate in cōputo annorum multum discordet.

Nos iudei zē. Iason autē ipse ē frater onie pontificis quē sequētia istius libri narrat ad antiochū epyphanem. hoc est nobis lem. p̄pter ambitiones sūmi sacerdotij conuolasse. cūq; psuadere vt gentilem ritum hierosolimis institueret.

Populus qui aristobolus h̄ fuit natione iudeus. sed pietatibus philosophus esse agnoscat. q̄ ad p̄bi lometozem ptholomeum explanationum in moysen cōmentarios scripsit. vt conographi produnt. quo etiā tpe syriē 7 asyē regnabat antiochus epyphanes.

De magnis periculis zē. Qualit̄ autē antiochus epyphanes qui mala iudeis ultra omnes reges qui ante se fuerūt in lyra infligebat. regnū perdidit. 7 vitā finierit. liber p̄ ore hystorie istius p̄memorat. 7 ioseph⁹ in hystoriarū antiquitatis iudaicę libro duodecimo testat dicens. Rex antiochus superiorem prouintiā percurrens audiuit ciuitatem psarum diuitijs excellētē preciosissimū templū in ea diangē 7 omni specie ornamentoz plenū insup 7 arma 7 loricas reliquisse audierat filium philippi regem macedonum alexandruz. Cōmot⁹ ergo egredie contra elimaicā. 7 ob-

sidebat eam. Dis vero qui in ea erāt minime territis impetu eius neq; obfessione. sed pertinaciter repugnantibz pene deceptus discessit. Quā exētel ciuitatem fugauerūt 7 persequēbant eū vsq; babiloniā. vbi cū post multam suoꝝ militum amissionem venisset. quidam de iudeis nunciauit illi. 7 ducū perditionem quos pugnare contra iudeos reliquerat. 7 creuisse fortitudinem iudeoz. Sup̄ priorem itaq; curam hoc crescente malo incurrit in egritudine. qua diu durate 7 crescentibz passionibz intellexit q̄ moreret

Conuocansq; amicos
morbu suu eis atroces
esse indicat. confessus
hecio se pati q; inde
oz gete affliges replu
spoliasset. deusq; core
psilly. q; deo ilico ex
pirauit. Un miror po
libiu megalopolitam
qd vir bonus existens
dicit ideo perisse anti
ochu. q; voluit replu
diang in psida deua
stare. Na q; nullaten⁹ e
git peccatu. h tm cogi
tauit. nullo reatu tene
tur. Si aut polibio vi
detur ideo antiochaz
vita finisse. mlto plus
verisimile creditur. pp
templi hierosolimira
ni sacrilegiu regē pisse.

Facturi igitur
hec quippe que hie
rosolimitani iudei scribē
tes ad eos qui per egi
ptum fuerunt iudeos
de igne reperto in pu
teo in similitudinē aq
crasse couerso. neq; in
esdre neq; in neemie
scriptis aut dictis ali
cubi reperire potuim⁹
sicut nec illud qd i po
sterioribus de archz
tabernaculi abscondite
per hieremā asserunt
nullomō in ipsius hie
remie libro scriptū iue
niri pot. Unde constat
hec illos aut maioruz
suozū traditione didi
cisse. aut i apocripbis
eoz libris exarata re
perisse. Nos q; qd icer
tū est relinquentes ad
ea que certa canonico
rum libro attestatōe
esse manifestum est ca
lamū puertamus.

impios. **F**acturi igitur quinta et vi
cesima die mensis casleu. purifica
tionem tēpli. necessariū duximus
significare vobis. vt et vos quoq;
agatis diem scenophegie. et diem
ignis q; datus est qn neemias qd
ficato templo et altari obtulit sacri
ficia. **N**ā cum in psidem ducerent
pzes nostri sacerdotes qui tūc dei
cultores erant. acceptuz ignem de
altari occulte absconderūt in val
le vbi erat puteus altus et siccus.
et in eo prutati sūt eū. ita vt omib⁹
ignotus esset locus. **C**ū pterissent
autem anni mlri. et placuit deo vt
mitteret neemias a rege psidis. ne
potes sacerdotū illoz qui abscon
derant misit ad requirēdū ignez
et sicut narrauerūt nobis non inue
nerūt ignē sed aquam crassam. **E**t
iussit eos haurire et afferre sibi. et
sacrificia que imposita erant iussit
neemias sacerdos aspgi aqua ipsa
et ligna q; erāt supposita. **A**tq; hoc
factū est. et tps affuit quo sol reful
sit. qui prius erat in nubilo. et accē
sus est ignis magnus ita vt omēs
mirarent. **O**rationē aut faciebant
omnes sacerdotes dū psūmaretur
sacrificiū ionatha inchoante. ceter
is aut rñdētibus. **E**t neemie er at
oratio hunc hñs modū. **D**ñe dñe
deus oim creator terribilis et for
tis iustus et misericors. qui solus
es bonus rex. solus pstant. solus
iustus et omnipotēs et eternus. q
liberas israel de omi malo. qui fe
cisti pzes electos. et sacrificasti eos
accipe sacrificiū pro omni populo
tuo israel. et custodi prem tuā et sa
ctifica. **C**ongrega dispōnē nostrā
libera eos qui seruiūt gētibus. cō

temptos et abominatos respice:
vt sciant gētes qm tu es deus nr
Afflige opprimentes nos. et cōtu
meliam facientes in supbia. **C**ōsti
tue populū tuū in loco sancto tuo
sic dixit moyses. **S**acerdotes aut
psallebant hymnos. vsquequo cō
sumptū esset sacrificiū. **C**ū autē cō
sumptū esset sacrificiuz ex residua
aqua neemias iussit lapides maio
res perfūdi. **Q**d vt factū est flama
ex eis accensa est. sed ex lumie qd
refulsit ab altari cōsumpta est. **U**t
vero manifestata est res: renūcia
tum est regi psarū q; i loco in quo
ignem absconderāt hi q; trāslati fu
erāt sacerdotes aqua apparuit. de
qua neemias et qui cū eo erāt pu
rificauerūt sacrificia. **C**onsiderans
aut rex et rem diligenter examinās
fecit ei templū vt probaret qd scm
erat. **E**t cū probasset: sacerdotibus
do nauit mlta bona. atq; alia mu
nera accipiebat māu sua et retribu
ebat eis. **A**ppellauit aut neemias
hunc locū neptra: qd interpretatur
purificatō. **V**ocatur aut apud plu
res nephir.

Inuenit autē
in descriptōibus hie
remie pphete q; iussit eos accipe
re ignem qui transinigrabant ut si
gnificatū est. et vt mandauit trans
migratis. **E**t dedit illis legē ne ob
liuiscerent pcepta dñi. et vt non ex
errarent mentibus videntes simu
laca aurea et argentea et ornamen
ta eoz. **E**t alia huiusmodi dicens.
hortabat ne legē amouerent a cor
de suo. **E**rat aut in ipsa scriptura:
quō tabernaculum et archaz iussit

ppheta diuino mīso ad se facto comitari secū vsquequo exiit in montem. in quo moyses ascēdit et vidit dei hereditatē. Et veniēs ibi hieremias iuenit locū speluncę. et tabernaculū et archā et altare incensi inuilit illuc. et hostiū obstruxit. Et accesserūt quidā simul q̄ sequebant̄ vt notarent locū et nō potuerūt inuenire. Ut autē cognouit hieremias culpans illos dixit q̄ ignotus erit locus donec cōgreget deus cōgregationē populi. et ppicius fiat. Et tūc dñs ostendet hęc. et apparebit maieestas dñi. et nubes erit sicut et moysi manifestabat̄. et sicut cū salomon petiit vt locus sāctificaretur magno deo māifestabat hęc. Magnifice etē sapiētiā tractabat. et vt sapiētiā hñs obtulit sacrificiū dedicatōis et cōsumationis tēpli. Sicut et moyses orabat ad dñs. et descendit ignis de celo. et consumpsit sacrificiū. sicut et salomon orauit. et descendit ignis de celo et cōsumpsit holocaustū. Dixitq̄ moyses eo q̄ non sit mūdātū qđ erat p pccō cōsūptū est. Similiter et salomon octo diebus celebrauit dedicationē. Inferebantur autē in descriptōibus et cōmentarijs neemie hęc eadē. et qualiter pstruēs bibliothecā cōgregauit de regionibus libros. et pphetaz et dauid. et eplās regū et de donarijs. Similiter autē et iudas ea que didicerat p bellū. qđ nobis acciderat cōgregauit omnia. et sunt apud nos. Si ergo desideratis hęc mittite qui pferant vobis. Acturi igit purificacionem scripsimus vobis. Bñ igit facietis: si ege

ritis hos dies. Deus autem q̄ liberauit populū suū. et reddidit hereditatem omnibus. et regnū et sacerdotiū et sanctificationem sicut p̄misit in lege. speramus q̄ cito nostri miserebit̄. et cōgregabit de sub celo in locū sanctū. Eripuit em̄ nos de magnis piculis. et locū purgauit. De iuda vero machabeo et fratribus eius. et de templi magni purificacione. et de arche ^{Alia arc} dedicatōne sed et de plijs que p̄tinent ad antiochū nobilē. et filium eius eupatorem. et de illuminatōnibus que de celo factę sūt ad eos qui p iudeis fortiter fecerūt. ita vt vniuersaz regionē cū pauci essent vindicarent et barbaram multitudinē fugarent et famosissimū toto orbe templum recuperarent. et ciuitatē liberarent. et vt leges que abolēde erant restituerent dño cū omni trāquillitate ppicio facto illis. Itēq̄ ab iasone cyrenco quinqz libris cōprehensa tēptauim⁹ nos vno volumie breuiare. Considerantes em̄ multitudinē libroz et difficultatem volentibus aggredi narrationes hystoriarū. ppter multitudinem rerum curauimus volētibus quidem legere vt esset animi oblectatio. studiosis vero vt facilius possint memorię cōmendare. omnibus autē legentibus vtilitas con feratur. Et nobis quidē ipsis q̄ opus hoc breuiandi causa suscepimus non facilem laborem. imo vero ne gocium plenuz vigiliarū et sudoris assūpsimus. Sicut hi qui pparant cōuiniū. et q̄rūt alioz volūtati parere. propter multoz grām libenter la

Ca. III.
Igitur cum sancta. Igitur quod variis sub diuersis regibus erant pontifices. necessarium iudicauimus iuxta narratos bystoriographorum nomina recitare illoz pontificum. qui pontificatum regum temporibus habuerunt necnon et eorum qui post captiuitatem babiloniam in gente iudea fuerunt. ut eo clarioz appareat bystorie veritas. Primus liquidem sacerdos pontifex fuit templi quod salomon edificauit. Post eum vero achimias filius eius honorem successit. post hunc autem iorai et post eum auridramus. Deinde nideas. post nideam vero iudeas. post hunc bylus. bylo vero successit ioatham. cui rursus vias. vias vero neriias. post neriiam autem odeas fuit. post hunc vero sellu. sellu elchias. post hunc cara. et post hunc fuit io sedech. qui captiuus in babiloniam deductus est. Ipsi liquidem omnes in pontificatum filij prius per ordinem successerunt. Post io sedech autem filius eius iesus sacerdotum accepit. Sub quo templum reedificatum est. et post hunc achimias filius eius. De functo autem et hoc iohannis filius eius honoris suscepit. finiente vero vita iohannis succedit primati sacerdotum filius eius iaddus. sub quo alexander rex macedo hierosolimam venit. Post quem onias filius eius clarus habetur. post hunc symon filius eius cui cognomen iustus fuit. propter sollicitam in deum religionem. et in ceteros suos prouidentiam. Deinde indeorum pontifex. eleazarus frater symonis suscepit templi ministerium filio symonis onia pro admodum relicto. qui eleazarus ptholomeo philadelpho petente septuaginta interpretes ad interpretandum legem diuinam transmisit. Post eleazarum autem annulus eius manasses accepit sacerdotium. post manassen vero iudeorum pontifex onias symonis iusti filius darus habet. qui consueta ptholomeo regi tributa non reddens ad iram eum impulit. Ceterum iosephus vir iustus nobilis. legatus a iudeis ad ptholomeum missus. cum familiaritatem regis ob plurima meruisset in eum obsequia. dux iudee et regionum finitimarum constituit. Post oniam autem symon onie filius iudeorum pontifex darus habet. sub quo

bozem sustinemus veritatem quod de singulis autoribus concedentes ipsi autem secundum datam formam breuitati studentes. Sicut enim noue domus architecto de vniuersa structura curandum est. ei vero qui pingere curat que apta sunt ad ornatum exquirenda sunt. ita estimandum est et in nobis. Etenim intellectum colligere et ordinare sermonem. et curiosius partes singulas quasque inquirere bystorie congruit auctori. breuitatem vero dictionis sectari. et executionem rerum vitare breuitati concedendum est. Sic igitur narrationem incipimus de prefatione tantum dixisse sufficiat. **S**icut enim est ante bystoria est fluere. in ipsa autem bystoria succigi.

Ca. III.
Igitur cum sancta ciuitas habitaretur in omni pace. leges etiam adhuc optime custodirentur. propter onie pontificis dispositionem et pietatem. et aios odio habentes mala. fiebat ut ipsi reges et principes locum summo honore dignum ducerent. et templum maximis muneribus illustrarent. ita ut seleuchus asyrie rex de redditibus suis prestaret. et omnes superius ad ministerium sacrificiorum pertinentes. Symon autem de tribu beniamin prepositus templi constitutus. contendebat obfistente sibi principe sacerdotum iniquum aliquid in ciuitate mo-

liri. Sed cum vincere oniam non possent venit ad appollonium tharse filium qui illo tempe erat dux celsyrie et phenicis. et nunciauit ei pecuniam innumeras plenam esse erarium hierosolimis. et communes copias imensas esse. que non pertinent ad rationem sacrificiorum. esse autem possibile sub prete regis cadere vniuersa. Cumque retulisset appollonius ad regem de pecuniis que delate erant. ille accitum elyodoz qui erat super negotia eius. misit cum mandatis ut predicatam pecuniam transportaret. Statimque helyodoz iter aggressus est. spe quidem quasi per celsyriam et phenicem ciuitates esset pagraturus. re autem vera regis propositum profectus. Sed cum venisset hierosolimam. et benigne a summo sacerdote in ciuitate esset receptus. narrauit de dato iudicio pecuniarum. et cuius rei gratia adesset adaptuit. Interrogabat autem si vere hec ita essent. Tunc summus sacerdos ostendit deposita esse hec et victualia viduarum et pupilloz. quod danda vero esse byzcani tobie viri valde eminentis. in his que detulerat impius simon. vniuersa autem argenti talenta quadringenta esse. et auriducem. decipi vero eos qui credidissent loco et templo quod per vniuersum mundum honorat. pro sui veneratione et sanctitate impossibile omnino esse. At ille. per his que habebat

effudit. et cathedras vendentium colubas euertit. Hisque pactis erat quod tidie docens in templo. Iuxta allegoriam autem onias sacerdos dei magnus. et figuralis templi custos. significat dominum saluatorem. qui a deo patre pontifex factus in eternum secundum ordinem melchisedech. veri dei templi quod est ecclesia custos et inhabitator est. quod nomen onie satis exprimere videtur. Interpretatur enim onias dolor domini. siue dolorus domini. et quis dolens dominus melchisedech dicitur potest esse redemptor noster. de quo per ysaiam dicitur. Vidimus eum et non erat aspectus

iesus filius syrach sapientie librum componens quem vocauit panaretionem id est virtutum omnium capacem. et symonis in eo fecit mentionem. Post symonem autem onias filius eius eiusdem symonis insignis habet. ad quem lacedemoniorum rex aruis legatos mittit. qui sacerdotium habuit regnare magno. et seleuco philopatore filio eius. usque ad antiochum epiphanem sub quo pontifex onias hunc de symone proposito templi narrans facta sunt. regnate syrie et asie seleuco philopatore. cui successit in regnum antiochus epiphanes. Symon autem propositus templi hierosolymorum ad appollonium phenicis ducem conueniens. multis ei muneribus repromissis sacerdotium sibi vendicare cepit. qui seleuchus audito helyodorum mittit ad negocium prouidendum. qui cum in iudeam peruenisset inique diuidicans. et multa perpetrans gerens diuinis aduersum se signis deterritus. et ad seleuchum reuertit. Onias autem sacerdos curauerat ut si mon profugus fieret. Denique hanc bystoria bytologie regulam innuat. quod omnes qui superbia auaricia instigati sanctificationem domini contaminare. atque pollutis manibus indigne tractare presumpserint. celesti iudicio sunt puniendi. que veritate attestante. domus dei domus orationis est. cunctis gentibus. nec licet eam cuiusque facere spelunca latronum. Hinc et psalmista ait. Domus tua desanctificata. in lon. di. Nec licet ibi aliquid gerere vel condere nisi solius dei laudibus et orationibus vacare. Unde et ipse dominus in euangelio eliminauit de templo vendentes et ementes in illo. et numulariorum effudit. et cathedras vendentium colubas euertit. Hisque pactis erat quod tidie docens in templo. Iuxta allegoriam autem onias sacerdos dei magnus. et figuralis templi custos. significat dominum saluatorem. qui a deo patre pontifex factus in eternum secundum ordinem melchisedech. veri dei templi quod est ecclesia custos et inhabitator est. quod nomen onie satis exprimere videtur. Interpretatur enim onias dolor domini. siue dolorus domini. et quis dolens dominus melchisedech dicitur potest esse redemptor noster. de quo per ysaiam dicitur. Vidimus eum et non erat aspectus

et desideramus eum
despectu et nouissimum
viro et viri dolo et
et scientem infirmitate
Vere sagores nostros
ipse tulit et dolores no
stros ipse portauit. He
lyodorus aut inuasor
aut spoliator erarij do
mini paganos siue in
dicos sine etiam hereti
cos significat. qui sine
reuerentia dei donis
abuti et nefarium actus
ea conuertere voluit. In
uadit enim pagani the
saurum templi dei cum fi
dem ac cultum christi de
struere conant. Inua
dunt et inde cum religio
nez christianam veteris
legis ceremonijs confun
dere cupiunt. Inuadit
etiam hereticum qui vita
tem euangelij et sinceri
tatem legis dei falsis
dogmatibus corripe ge
stunt. Sed omnia orate
descendit eques terri
bilis. arma huius aurea
Ille videlicet de quo
iohannis in apocalypsi sua
scripsit dicens. Vidi ce
lum apertum. et ecce equus
albus. et qui sedebat sup
eum vocabatur fidelis et ve
rax. et cum iusticia iudi
cat. Oculi eius sicut flama
ignis in capite eius. dia
demata multa. huius no
men scriptum quod nemo
nouit nisi ipse. et vesti
tus erat veste aspersa
sanguine. et vocat no
me eius habu dei. ora
tibus quidem membris
christi succurrit ipse eis
in auxilium. qui est via ve
ritas et vita. et ad de
bellandos inimicos. et
terrendas prauorum pie
sumptos. cuius equus
erat albus. quod natiuitas
eius erat incorrupta. et
vestis sanguinolenta
quod mors carnis eius erat
innocentia. ipseque terri
bilis quod valde mirabilis
atque iudex iustissimus
est. Dicitur erat optimis
operimentis adornatus.
quod omnium virtutum rectore
splendet clarissimus. cui
arma erant aurea quod
opa eius mirifica. Ip
sius enim dono habet
ecclesia sua sanctum fidei.
loricam iusticie. galeam sa
lutis. gladium spiritus. quod
est verbum dei. quibus
armis ipse quotidie in
membris suis pugnat
contra hostes suos. Dicit

in mandatis a rege. dicebat omni
genere regi ea esse deferenda. Con
stituta autem die intrabat de his he
liodorus ordinaturus. Non modi
ca vero per vniuersam ciuitatem erat
trepidatio. Sacerdotes autem ante
altare cum stolis sacerdotalibus ia
ctauerunt se. et inuocauerunt de celo
eum qui de depositis legem posuit. vt
his qui deposuerant ea salua custo
diret. Jam vero qui videret summi sa
cerdotis vultum mente vulnerabat
Facies enim et color immutatus decla
rabat internum animi dolorem. Circu
fusa enim erat mesticia quedam viro
et horrore corporis. per quem manifestus
aspicieturibus dolor cordis eius ef
ficiebatur. Alij etiam congregati de do
mibus suis confluunt publica sup
plicatione obsecrantes. pro eo quod in
contemptum locus esset venturus.
Accincteque mulieres cilicijis peccatis
per plateas confluunt. Sed et vir
gines que conuulse erant. percurrunt
ad omnia. alie autem ad muros. quedam
vero per festrinas aspiciunt. vniuer
se autem preudentes manus in celum
deprecabantur. Erat enim misera commi
xta multitudinis. et magni sacerdo
tis in agone constituti expectatio
Et hi quidem inuocabant deum omnipo
tentem. vt credita sibi his qui cre
diderant cum omni integritate conser
uarentur. Helyodorus autem quod de
creuerat perficiebat. eodem loco ipse
cum satellitibus circa gratiarum pre
sens. Sed spiritus omnipotentis dei fecit
magna sue ostensionis euidentias
ita vt omnes qui ausi fuerant parere ei
intuentes dei virtutem in dissolu
tionem et formidantem conuerterentur.

Apparuit enim illis quidam equus ter
ribilem huius seffozem optimis ope
rimentis adornatus. isque cum impe
tu helyodoro priores calces elisit
Qui autem ei sedebat videbatur arma
hinc aurea. Alij etiam apparuerunt
duo iuuenes virtute decori. opti
mi gloria. speciosique amictu. qui cir
cumsisterunt eum. et ex utraque parte fla
gellabant eum sine inmissione mul
tis plagis verberantes. Subito au
tem helyodorus cecidit in terram
eumque multa caligine circumfusum rapu
erunt. atque in sella gestatoria positum
eiecerunt. Et is qui cum multis curso
ribus et satellitibus predictum ingres
sus est gratius. portabat nullo sibi
auxilium ferente. manifesta dei cogni
ta virtute. Et ille quidem per diuinam
virtutem iacebat mortuus. atque omni
spe et salute priuatus. Di autem do
minum benedicebant. quod magnificabat
locum suum. et templum quod paulo ante ti
more ac tumultu erat plenum. appa
rente omnipotente domino gaudio et le
ticia impletum est. Tunc vero ex ami
cis helyodori quidam rogabant con
festim omnia vt inuocaret altissimum
et vitam donaret ei qui in summo spi
ritu erat constitutus. Considerans
autem summus sacerdos ne forte rex su
spicaret maliciam aliquam ex iudeis
circa helyodorum consumatam obtulit
per salute viri hostiam salutare. Cumque
summus sacerdos exoraret iudem iu
uenes eisdem vestibus amicti astan
tes helyodoro dixerunt. Domine sacer
doti gratias age. Nam propter eum tibi
dominus vitam donauit. Tu autem ab eo
flagellatus. nuncia omnibus magna
lia dei et potestatem. Et his dictis

videlicet eques cum im
petu helyodoro priores
calces elisit. quod incar
nationis sacramentum
omnes presterit hostes. Et
est paganos iudeos et
hereticos. quoniam con
fusi ab immanitate sce
leris aliqui desistunt. Illi
ergo duo iuuenes qui
cum ipso equite apparu
erunt decori virtute. op
timi gloria. speciosique
amictu. qui circumsteterunt
omnes ex utraque parte. et
flagellabant sine inmis
sione helyodorum multis
plagis verberantes. si
gnificat doctores vtri
usque te. qui circumstantes
christi incarnationem
virtute fidei ac bono
rum operum decori. gloria
miraculorum optimi. et
amictu sancte scientie. et sa
pientie speciosissimi. va
rijs temporibus existentes
predicationibus suis ex
berant prauorum infen
sibilitatem. et ad terram
decidere compellunt.
Sicque fiet vt ille qui an
te templum aggressus est
supbus. per correctionem
discipline appareat in
validus. quod non est sapi
entia. non est prudentia
non est consilium contra do
minum. quod omnia quecumque
voluit fecit in celo et in
terra. et in mari. et in om
nibus abyssis. et non est
qui possit resistere vo
luntati eius. Dominus vni
uersorum ipse est. Dominus
autem omnia offerens hostiam
salutare pro salute vi
ri. saluauit ipsum helyo
dorum multa caligine cir
cumfusum. significat quod mi
sericordia redemptoris
nostri sepe ingratis et
imertis confert benefi
cium conuersionis. quoniam
per eius gratiam qui semet
ipsum obrulit hostiam sa
lutarem pro mundi pecca
tis eruant ab erroribus
suis. et liberent a pote
state satanae. cum neque
cia quondam captiuati
erant ad ipsius volun
tatem referant gratias re
demptori suo. et laudem
eius predicent in vniuer
sa terra.

Cum aut quin
quennialis zc. Regnā
te apud iudeā oqia q
z a cariaf. rege leprofo
z apud iſrl' facca. apd
atheniensē qz eschi
lo. z apd latinos emu
lio. scdo āno eschili iu
dicis atheniensiu. pri
ma olimpias acta i qua
chozebo heliēsis victor
extitit. helij agūt quin
quēnale certamē quat
tuor ānis in medio ex
pletis. i quibz pncipes
annui pstituerūt quat
tuor. quā olimpiades
ificus fili' praxonidis
siue acmonis pms in
stituit. ab hoc tempore
græca de tpiō hysto
ria vera credit. Nā an
hoc vt cuiqz visu ē di
uerſas sententias pro
tulerūt. Hūc em quin
quēnalem agonē tunc
antiochus apud tyrā
celebrasse describit. et
ea q̄ deinde cōmemo
rant de iasone z mene
lao postea facta sunt.
Iason quidē qui pro
pūi frēm. hoc ē oniaz
senioreſ symonis fili
um captiuauerat. ab
menelao. hoc est mino
re onia qui binomius
fuit. accusat' apud re
gem. atqz deceptus p
fugus in amanitem ex
pulsus ē regione. Me
nelaus aut pncipatū
quidē obtinuit. sed de
pecunijs pro pontifica
tu regi promissis nihil
agebat. ob quā causā
similit' z ipse remotus
est a sacerdotio. succē
dente sibi lissimacho. q̄
tenente sacerdotiū me
nelaus antiocho absen
te. ppter sedādos thar
senses z malos. rat'
se accepisse temp' opor
tunū. aurea quedā vasa
templo furatus de na
uit andronico comiti:
quē rex reliq̄t ad tuen
dam regionē. Un' cō
mo' onias senior frat
er' quē iason captiuau
erat. arguebat mene
lāū pro impietate ppe
trata. ipse in loco tuto
se cōtinens antiochię
secus dasnen. Un' me
nelaus accedēs ad an
dronicum rogauit vt
oniā interficeret. Qui
cū venisset ad onia. et
datis dextris cū iure
iurando quāuis esset
ei suspectus. z suasisset
de asilo procedere si a

ptozes habuerāt. In leges em di
uinas impie agere impune non ce
dit. z hęc sequēs tpus declarauit.
Cū aut quinquēnalis agon tyzo ce
lebraret. z rex p̄sens esset misit ia
son facinorosus ab hierosolimis
viros pccōzes portātes argenti di
dragmas trecentas in sacrificium
herculis. quas postulauerūt hi q̄
asportauerāt ne in sacrificijs ero
garēt. qz nō oporteret. sed in alios
sūptus eas deputari. Sed hęc ob
lata sūt quidē ab eo q̄ miserat i sa
crificiū herculis. ppter p̄ntes aut
datę sūt in fabricā nauū trirēmiū
Misso aut in egiptum appollonio
^{alias nestibi}
minithei filio. p̄t p̄mates p̄tho
lomei philometozis regis. **C**ū co
gnouisset aut antiochus alienū se
a negocijs regni effectū: p̄p̄rijs
utilitatibus consulens. p̄fectus
inde venit ioppen. z inde hieroso
limā. Et magnifice ab iasone et ci
uitate susceptus. cum facularū lu
minibus z laudibus ingressus est
z inde in phenicē exercitū conuer
tit. Et post triēnij tempus misit ia
son menelaum supradicti symōis
fratē portantē pecunias regi. z de
negocijs necessarijs responsa pla
turū. At ille cōmendatus regi cuz
magnificasset faciē potestatis eius
in semetipsū retorsit summū sacer
dotiū. supponens iasoni talēta ar
gēti trecenta. Accepitqz a rege mā
datis venit. nihil quidē dignū ha
bens sacerdotō. animos vero cru
delis tyzanni z ferę beluę iram ge
rens. Et iason quidem qui. p̄p̄rius
frēm captiuauerat. ipse deceptus
p̄fugus in ammanitē expulsus est

regionem. Menelaus aut p̄ncipi
patū quidē obtinuit. de pecunijs
vero regi. p̄missis nihil agebat. cū
exactionem faceret sostratus q̄ ar
ci erat p̄p̄ositus. Nā ad hūc exa
ctio vectigaliū pertinebat. quā ob
causā vtriqz ad regē sūt vocati. Et
menelaus amotus ē a sacerdotio
succedente lysimacho cōfratre suo
sostratus aut p̄latus est cyprijs. Et
cū hęc agerent p̄tigit tharsenses z
mellothas seditionem mouere. eo
qz antiochi regis p̄cubine dono ef
sent. dati. Festinantē itaqz rex venit
sedare illos. relicto suffecto vno ex
comitibus suis andronico. Ratul
aut menelaus accepisse se tempus
oportunū. aurea quedā vasa e tē
plo furatus donauit andronico. z
alia vēdiderat tyzo z p̄ vicinas ci
uitates. **Q**s cū certissime p̄gnouif
set onias arguebat eū. ipse in loco
tuto se continens antiochię secus
dasnen. Unde menelaus accedēs
ad andronicū rogabat vt onia int
ficeret. Qui cū venisset ad onia. z
datis dextris cū iureiurādo q̄uis
esset ei suspectus. z suasisset de as
ilo procedere. statim eū pemit non
verit' iusticiā. Ob quā cām nō so
lum iudei. sed z alię quoqz natōes
indignabant. z moleste ferebāt de
nece tanti viri iniusta. Sed regres
sū regem de cilicię locis adierūt iu
dei apud antiochiā simul z gręci.
conquerētes de iniqua nece onię
Cōtristatus itaqz animo antioch'
p̄p̄ter onia. z flex' ad misericor
diam lacrimas fudit. recordatus
defuncti sobrietatem z modestiaz
Accensuscqz animis andronicum

tim eū pemit. non veri
tus iusticiā. Ob quam
causā nō solū iudei. s
z alię quoqz nationes
indignabant. z mole
ste ferebāt de nece tā
ti viri iniusta. **H**ic iu
dei siml' z gręci regres
sū regē de cilicię locis
adierūt prodentes qz
factū fuerat. Ex B cō
motus antiochus vsqz
ad lacrimarū effusioz
recordatus defuncti so
brietatē z modestiam.
accensuscqz animo. an
dronicū exatū purpu
ra circūduci p̄ totaz ci
uitatē iubet. z in eodē
loco quo in onia impi
etatem p̄miserat. sacri
legū vita p̄uari. dno
illi dignam penā retri
buente. Multis enim
sacilegij in tēplo a li
simacho cōmissis. me
nelai consilio z diuul
gata fama cōgregata
est multitudo adūsuz
lissimachum. Alij lapi
des alijs xō fustes va
lidos arripuerunt. qdaz
vero anērē in lysima
chū iccere. z multi qdē
vulnerati. quidaz z p̄
strati. omnes vero in
fugā conuersi sūt. ipsū
etiā sacrilegū sec' gra
riū interfecerūt. De his
ergo cepit iudiciū adū
sus menelaum a gitari
Et cū venisset rex tyzū
ad ipsū negociū detu
lerunt viri tres missi a
senioribz. Et cū supera
retur menelaus. p̄misit
p̄tholomeo multas pe
cunias ad suadendūz
regi. Itaqz p̄tholome
us in quodā atrio po
litū quasi refrigeradi
gratia regem adijt. z a
sentētia deduxit. z me
nelaū quidē vniuersę
malicię reū crimibz ab
soluit. miseros aurem
(q̄ etiaz si apud scitas
cām dixissent innocen
tes indicarent) morte
dānauit. Sed cū fal
sus rumor exisset tāqz
a vita excessisset antio
ch'. assūptis iason nō
min' mille viris. repen
te aggressus est ciuita
tem. z ciuibz ad murū
cōuolātibz ad vltimū
comprehensa ciuitate
menela' fugit in arcē.
Iason vero nō parce
bat in cede ciuibz suis
nec cogitabat. p̄sp̄rita
tem aduersū p̄gnatos
malū esse maximum.

deoz in sabbati quiete infectio. et appollonij nequicia simul et interitus eius p indea narrat. Quia autem antiochus precepit appollonio oes pfecte etatis infantes mulieres ac iuvenes vendere: sicut quod antiquus hostis eoz nec maxime meditat. quod pfectos i religioe christiana esse sperit. eos autem qui molles atq ista biles sunt de quibus scriptum est. Stultus ut luna mutat. ipsos varijs erroribus implicitos p diversa vicia vetulando de terra ecclie sepans in profundis sceleru procul iactat.

Judas autem. Quo autem dicat iudas machabeu esse decimu non inuenio. nisi forte p enumerationem pontificu qui fuerunt i gene indea ipso regni grecor. fuerat ante temporebus seleuci nichanoris a quo regni grecorum hystoria pputat anof primus pontifex onias iaddi filius. secundus symeon onie filius. tertius cleazar frat symonis. quartus manasse anaculus cleazari. quintus onias symonis iusti filius. sextus symeon onie filius. septimus onias symonis filius. octauus alter onias qui iason e nuncupatus frater onie prioris. nonus menelaus frater iasonis. Decimus iudas qui alchimo teptante pontificatu iudeoz inuadere. diuino quoque iudicio destructo mirabili consensu omnium pmi sacerdotu accepit dignitatem. Hospitaliter autem iudas merito dicit esse decimus. quia decalogi precepta in fide et deuotione pfecte inuenit seruasse ipsamque lege zelando ab hostiu manibus primus post premissis armis defendisse. Qui bene inter feras scribitur cum suis in montibus vitam duxisse et feni cibo vesci. quia sanctorum exempla secutus. (ipsi enim sunt motes dei) bestiales psecutorum mores contemendo. vitam deo placitam elegit. et virtutu semper viri pabulo se panisse optimam duxit. quatinus indeficienti anime victu nutritus famem non sentiret perpetua. Nobis autem lectio actuum iudei ita solummodo proficit. si constantis eius ac sobrietatis virtutes imitari voluerimus. nec proponimus de

tunc feriatis iudeis arma cape suis precepit. Desq simul qui ad spectaculu pcesserant trucidauit. et ciuitate cum armatis discurrens ingentem multitudinem pemit. Judas autem machabeus qui decimus fuerat secesserat in desertu locu ibiq inter feras vitam in moribus cum suis agebat. et feni cibo vescetes denorabant ne picipes essent coinquationis.

Ca. VI.

Sed non post multu tempus misit rex senem quedam antiochenu qui compelleret iudeos vt se transferreret a patrijs et dei legibus. cotaminare etiam quod in hierosolimis erat templu. et cognomiaret iouis olimpij. et in gazarim. put erat hi qui locu inhabitabant iouis hospitalis. pessima autem et vniuersis grauis malorum erat incurio. Nam templuz luxuria et comestationibus gentiu erat plenu. et scortantiu cum meretricibus sacratisq edibus mulieres se vltro ingerebant. introferentes ea que non licebat. Altare etiam plenu erat illicitis que legibus prohibebantur. Neq aut sabbata custodiebantur neq dies solennes patrij seruabatur. nec simpliciter se quisq iudeu esse confitebat. Ducebant autem euz amara necessitate in die natalis regis ad sacrificia. et euz liberi sacra celebrarent. cogebant hedera coronati libero circuire. Decretu aut

erit in proximas gentiliu ciuitates suggerentibus ptholomeis. vt pari modo et ipsi aduersus iudeos agerent. vt sacrificarent. eos autem qui nollent transire ad instituta gentiu interficerent. Erat ergo hec videre miseria. Dux enim mulieres delate sunt natos suos circucidisse. quas infantibus ad vbera suspensis cum publice p ciuitatez circudurissent p muros precipitauerunt. Alij vero ad proximas coeutes spelucas. et latenter diem sabbati celebrantes cum indicati essent philippo. flamis successi sunt. eo quod verebantur ppter religionem et obseruantiā. manu sibi met auxiliu ferre. Obscuro autem eos qui huc libru lecturi sunt ne abhorrescant ppter aduersos casus. Sed reputet ea que acciderunt non ad interitu. sed ad correctionem esse generis nostri. Etiam multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere. sed statim vltiones adhibere magni benefici est iudiciu. Non enim sicut alijs nationibus dominus patienter expectat. vt eos euz iudiciu dies venerit in plenitudine peccatorum puniat. ita et nobis statuit vt peccatis nris in finem deuolutis ita demum in nos vidicet. ppter quod quidem nunc a nobis misericordiaz sua amouet. corripies vero in aduersis populu suu non derelinquit. Sed hec nobis ad comonitionem legentiu dicta sunt paucis. iam autem veniedum est ad narratione.

licias mundi ac pompa huius seculi iusticie et veritati dei. memores semp illius sentencie dominice que ait. Quid enim proderit homini si vniuersu mundu lucret aie vero suz detrimentu patiatur. Et iteru. Qui amat animam suam perdet eam. Qui odit animam suam in hundo in vitam eternam custodit eam.

Ca. VI.

Sed non post. Hec eadem in libro superioru referuntur quod antiochus p legatos suos cotaminauerit templu. edificando in illo ydolu desolatōnis super altare dei. cuius loci allegoriam ibidem posuimus. nec simpliciter iudeu se esse quisq confitebatur.

Ducebant autem Libru premissu vini gentiles esse dixerunt. cuius sacra antiochus in natali suo maxie celebrari iussit. eo quod illi natali suo fauere credebatur. Nam libri a liberamento appellari voluit. quod quasi mares i coeudo p eius beneficium emissis seminibus liberetur. ppter quod ibidem lib mliebu et dedicato corpore pingitur. Dicit enim mulieres ei attributas. et vini ppter excitandam libidine. Unus et fons eius paupino cingitur. Sed ideo coronā vireā et cornu habet. quia euz i moderate vinu bibi. leticia prestat. cum vltra modu excitat lires. i. quasi cornua dat. Idem autem et lyceus a potu lyei. quod vltimo vino mēbia soluantur. Iste et grece nisi a monte indige niso. vbi dicitur esse nutritus. ceterum est et nisa ciuitas i qua colit idē liber. Unde nifens dicitur est. Sacra liberi prius primus orpheus induxit i grecia. pmissusq celebravit in monte boetie ac thebis vbi lib natus est primo. qui cum frequenter cithare cantu personaret citharon appellatus est. et sacra etiam nunc

osfica nominantur. in quibus ipse dilaceratus postea et captus est. et fuit p eadem fere tepe quibus faunus. huius que etate pcessit dicitur pōt. Siquidem p eosdem annos latinus priamusq regnauerunt. Item prius eoz pius et laomedon. Quo regnate orpheus cum argonartus ad atheniculu litus accessit

Igitur eleazarus etc. Eleazarus hic quez antiochi crudelissimi regis impietas poranā carnem in senectute sua edere cogebat. sicut poplū christianiū quem antichristi senicia iuxta finem mūdi ad ydolatriam atq; spuriciam vite cōvertere sataget. Interpretat autē eleazarus deus me^o adiu tor. qd nomen aptissi me cōuenit fidelī po pulo. Qui cum psalmi sta dño dicere nouit. Adiu tor me^o es tu de us ne derelinquas me. Et rursum. Liberatoz meus deus meus spe rabo in eū. Sed sicut neq;ssimi regis imani tas eleazarū ad elum porcinę carnis cōpelle re nequūit. ita nec cle toz cetum antichristi crudelitas ptaminare aliqua immūdiā v l lo modo poterit.

Ca. VII.
Contigit autem. Quid p hanc matrem septē filioz nisi marit ecclēsie fecūditas que p septiformis spiritus grām adoptiuos deo patri filios generat. de signat. quos antiochi typici. hoc ē antichristi atrocitas. licet ptim p ministros suos partiz p semet ipsū. simul cum me diuersis cruciatibus laniet. ad blasphemā tñ eos nequaquā ptrahere valet. Que aut huic mulieri z filijs eius. p labore quem in pñti perpessi sunt. mer ces maneat in futuro. ysaias ostendit dicens. Lauda sterilis q non parit. decanta laudē z hymnū que non pariebas. qm mlti filij de ferte magis q; eius q; habet virū dicit dñs. Dilata locum tentoriij tui. z pelles tabernacu loz tuoz extende. ne parcas. longos fac funiculos tuos. z dauos tuos consolida. ad dexterā em z ad sinistras penetrabis. z semē tuum gētes hereditabit. Noli timere qz nō cōfunderis. neq; erubescas. Non em te pude bit. qz cōfusione ado lescentie tue obliuisceris. z opprobrij viduitatis tue nō recordaberis amplē. qz dñabit tui qui fecit te. dñs exercitū nomen eius. et redemptor tuus sanctus israel. dñs omnis terrę vocabit. qz vt mulierē de relictam z merentem spiritu vocauit te dominus. z vxorem ab adolescen tia abiectam dixit deus tuus. ad pñcū in modico dereliqui te. z in misera

Igitur eleazarus vnus de primo ribus scribarū vir etate prouectus z vultu decorus. ap to oze hyans cōpellebat carnē porcinā māduca re. at ille gloriozissimā mortem magis q; odibile vitā cōplectens. vo luntarie pibat ad suppliciu. Intu ens aut quomō oporteat accedere patienter sustinens destinauit nō admittere illicita propter vite amo rem. Di aut qui astabant misera tione cōmoti. propter antiquā vi ri amicitia tollentes cū secreto ro gabant afferri carnes. quib; vesci ei licebat. vt simularet manducasse sicut rex impauerat de sacrificij car nib; vt hoc ficto a morte liberaret z propter veterē viri amicitia hāc in eo fecerūt humanitatem. At ille cogitare cepit etatis ac senectutis sue eminentiā dignam. z ingenitę nobilitatis caniciem. atq; a puero optime cōuersatōis actus z scdm sanctę z a deo cōditę legis cōstitu ta rñdit cito dicens. pmitti se velle in infernū. Nō em etate nostrā dignū est. inquit fingere vt mlti ado lescentiū arbitantes eleazarū no nā ginta annoz transisse ad vitam alienigenaz. z ipsi propter meam simulationē. z ppter modicum cor ruptibilis vite tpūs decipiant. z p hoc maculā atq; execrationē meę senectuti cōquirā. Nā z si i ptesen

tionibus magnis congregabo te. in momento indignationis abscondi faciem meā parūper a te z in misericordia sempiterna misitū sū tui. dixit re demptor tuus dñs. paupcula tempestate cōmilla. absq; vlla consolatiōe

ti tempore supplicij hominū eri piar. sed manū omnipotentis neq; viuus neq; defūct; effugiā. Quā obrem vitā fortiter excedendo se nectute quidem dignus apparebo adolescentibus aut exemplū forte relinqū. si pmpo aio ac fortiter pro grauissimis ac factissimis legi bus honesta morte pfungar. His dictis cōfestim ad suppliciu trabe bat. Di aut qui eū ducebāt. z paulo ante fuerāt mitiores. in irā ver si sunt propter sermones ab eo di ctos quos illi p arrogantiā prola tos arbitrabantur. Sed cū plagis perimeretur ingemuit. z dixit. Do mine qui habes scām scientiā. ma nifeste tu scis. qz cū a morte posses liberari. duos corpis sustineo do lores. Scdm animā vero. ppter ti mozē tuū libēter hęc patioz. Et iste quidē hoc mō vita decessit. nō solū inuenibus sed z vniuersę gēn me moziā mortis sue ad exemplū vir tutis z fortitudinis derelinquēs.

Ca. VII.
Qontigit autē z septem frēs cū matre sua apprehensos cōpelli a rege cō tra fas edere carnes porcinas fla gris thauris cruciatos. Un; aut ex illis q; erat primus sic ait. Quid queris z quid vis discere a nobis? Parati sumus magis mozi q; pa

dunt. cuius inuocari sup se nomen exposcūt. Et apls paulus qui hū; nu meri legitimi z certi meminit ad septē ecclēias scribit. Et in apocaliphi do minus mandata sua diuina. z pcepta celestia. ad septem ecclēias z ad earū

Ecce ego sternā per or dinez lapides tuos. z fundabo te i saphiris z ponā iaspidem p pu gnacula tua. z portas tuas i lapides sculptos z omnes terminos tuos in lapides deside rables. vniuersos fili os tuos doctos a do mino. z multitudines pacis filijs tuis. z in in sticia fundaberis. recede paul a calūnia. Q aut nouissime post fili os z mater cōsumpra est. demonstrat q; post triūphos singuloz fili oz ecclēie quibus ho stes vincentes liberis animab; requie intra bāt eternā. nouissime ipsa mater fidelū oim in fine mūdi psumabitur. z tropheū glie de omnibus inimicis suis capiens regnū posside bit ppetuū. Qualiter aut beatissim; martyr z suauissimus doctor cyprianus. de eisdē se ptem fratrib; scribens ad fortunatū moze re thoz facundo sermōe differeret. hoc loco in serendū cōsumimus. qui inter cetera sic ait. Quid vero in machabeis se pte frēs z nataliū pari ter virtutū sorte consi miles significet. nisi se ptenariū numerum sa cramento pfectę conlū matōis impletū. Sic em septē frēs in marty rio coherentes. vt pmi fuerūt in dispositione diuina septē dies. an noz septē milia conti nēt. vt septē spūs. vt āgel septē qui assistūt z cōuersant ante faciē dei. z lucerna septifoz mis in tabnaculo mar tyrij. z in apocaliphi se ptem cādelabra aurea z apud salomē colūne septē. sup quas edifi cat domū sapiētia. ita z iste septē fratrum nu mer; ecclēias septē nu meri sui qntitate pple xus. fm q; i pmo libro regno; legim; steriles septē peperisse. z apud ysaiā septem mulieres vnū hoīem apprehen dunt. cuius inuocari sup se nomen exposcūt. Et apls paulus qui hū; nu meri legitimi z certi meminit ad septē ecclēias scribit. Et in apocaliphi do minus mandata sua diuina. z pcepta celestia. ad septem ecclēias z ad earū

angelos dirigit. Qui nunc istic. nunc inuenit in fratribus. ut cōsumatio legitima cōpleatur cū septem liberis plane copulat. et mat' origo et radix hęc ecclesias septē post modū pepit ipsa prima et vna supra petram dñi voce fundata. Nec vacat q' i passionibus sola cū liberis mī est. Martyres em̄ qui se dei filios in passione testant. iam non nisi deo patre censent sicut in euāgelio dominus docet dicens. Re vocaueritis patrem super terrā. vnus est em̄ pater vester qui est in celis. Que vero ediderunt confessionē p̄ conia q̄ p̄dara q̄ magna documenta fidei p̄buerūt Rex antiochus infestus imo in antiocho antichristus expressus. ora martyriū glōsa et spiritu confessionis inuicta cōragio suille q̄rebat carnis maculare. et cū flagellis grauitate abe rasset. ac nihil p̄mouere potuisset. sartagine inuicta igni. Quibus ignitis et accēsis em̄ qui p̄mus locutus fuerat. et magis ira regis virtutis ac fidei constantia p̄uocauerat. admoueri p̄cepit. et frigi. p̄ducta et extracta prius lingua hęc cōfessio dñi fuerat. Quid martiriū glōriosius cōtigit. lingua em̄ confessa nomē dñi p̄or ipsa ad dñm rebu it. p̄ficta. Post in secūdo excogitatis acioribus penis anteq̄ cetera mēbra torq̄ret cutem capitis cū capillis detrahit odio. sc̄erto. Quā cū viri caput christus est. et caput christi deus. qui caput lanabat i martyre domini. et christū p̄sequēbatur in capite. At ille i martyrio suo et resurrectione sibi p̄mū de dei remuneratione. p̄mittēs exclamauit et dixit. Tu quidē impotēs ex hac p̄nti vita nos p̄dis. s̄ mūdi rex defunctos nos pro suis legibus in eterne vite resurrectione suscitabit. Tercius linguā postulatū cito protulit. Quā cū penas ligue erecandē iā vidicerat a fratre suo p̄temnere

trias dei leges p̄uaricari. Iratus itaq̄ rex iussit sartagine et ollas eneas succēdi. quibus statim succensit iussit ei qui prior locutus fuerat amputari linguā. et cute capitis abstracta. sumas quoq̄ manus et pedes. p̄cidit. cētis ei' fratrib' et mīe inspicientibus. Et cū iā p̄ omnia inutilis factus esset. iussit ei ignē admoueri. et adhuc spirantes torzēri in sartagine. in qua cū diu cruciaret. ceteri vna cū matre inuicem se hortabant mori fortiter dicentes. Dñs deus aspiciat veritatem et cōsolabit in nobis. quēadmodum in p̄testatione cantici declarauit moyses. Et in seruis suis consolabitur Mortuo itaq̄ illo primo. hoc mō sequentē deducebant ad illudē dū et cute capitis eius cū capillis detracta. interrogabant si manducaret. priusq̄ toto corpore p̄ mēbra singula puniret. At ille respondēs patria voce dixit. Nō faciā. Propter qd et iste sequenti loco primi tormēta suscepit. et in vltimo spiritu constitutus sic ait. Tu quidē scelestissime in p̄senti vita nos p̄dis. Sed rex mūdi defunctos nos pro suis legibus in eterne vite resurrectione suscitabit. Post hūc tertius illuditur. et linguā postulatū cito protulit. et manus cōstanter extendit. et cū fiducia ait. E celo ista possideo. sed p̄pter dei leges hęc ipsa despicio. qm̄ ab ipso me ea recepturum spero. Ita vt rex et qui cū ipso erāt mirarent adolescentis animum. q̄ tanq̄ nihil duceret cruciatus. et hoc itaq̄ defuncto. quartum verabant. similiter torquentes. Et cū

iam esset ad mortē sic ait. Potius est ab hominib' mortis datos spem expectare a deo iterū ab ipso rescitandos. Tibi em̄ resurrectio ad vitā nō erit. et cū admouissent quantum eū verabant. At ille respiciēs in eū dixit. Potestatem inter homines habēs cū sis corruptibilis facis qd vis. Noli autē putare genus nostrū a deo esse derelictū. Patēter sustine. et videbis magnā potestatem ipsius qualiter te et semē tuum torquebit. post hūc et sextū ducebant. et is mori incipiens sic ait. Noli frustra errare. Nos em̄ propter nosmetipsos hoc patimur peccantes in deū nostrū. et digna ammiratione facta sūt in nobis. tu autē ne existimes tibi ipone futurū. qd p̄tra deū pugnare tēptaueris. Supra modū autē mater mirabilis et bonorū memoria digna q̄ p̄uentē septem filios sub vnus diei tēpore cōspiciens bono animo ferebat propter spem quā in deū habebat singulos illozū hortabat voce patria fortiter repleta sapientia. et femineę cogitationi masculinā animū inserens dixit ad eos. Filij. ne scio qualiter in vtero meo apparuistis. Neq̄ em̄ ego spiritū et aiam donauī vobis et vitā. et singulozū mēbra non ego cōpegi ipsa. Sed mundi creator qui formauit hominis natiuitatem. qui hominū inuenit originem. et spiritū vobis iterū cū misericordia reddet et vitam. sic nūc vos metipsos despiciētis p̄pter leges eius. Antiochus autē contēni se arbitratus fil' et exprobrātis

manus quoq̄ amputandas cōstāter ostēdit. Vltimū beatus genere isto supplicij. cui contigit extēsis ad penā manib' passiois dominice instar imitari. Recnō et quartus pari virtute tormenta cōtemnens. ad retundendū regē celesti voce respōdens exclamauit et dixit. Potius est ab hominib' mortis datos expectare spem a deo iterū ab eo rescitandos tibi em̄ resurrectio ad vitā nō erit. Quintus p̄pter carnificē rabiem duos variosq̄ cruciatus fidei vigore calcabat. ad p̄ficiētiam quoq̄ et noticiā futurozū spiritu diuinitatis armatus vltimatus p̄phetavit regi indignationem dei et vltionem velociter secuturā. Potestatem inquit iter hominē hūc cū sis corruptibilis facis qd vis. Noli ergo putare genus nostrū a deo derelictū esse. sustine et vide magnā potestatem eius qualiter te et semē tuū torq̄bit. Quale illud velamētū martyriū fuit. qd magis qd grande solatiū in cruciatibus suis. nō tormēta p̄pna cogitare. sed tormētis sui supplicia p̄dicare. In sexto vero nō virtus sola. sed et humilitas p̄dicanda est. nihil libi martyre vēdicasse. sed confessionis suę honorem sup̄bis vocib' vtilasse peccatis suis potius ascripisse qd persecutionem a rege patere. teo vero dedisse. qd postmodū vindicare. Potuit esse martyres vercōdos de vltione fidere et nihil i passione iactare. Noli inq̄ frustra errare. nos em̄ p̄pter nosmetipsos hęc patimur. peccātes in deū vestrū. tu autē ne te existimes impunitū futurū. aggressus pugnare cū deo. Admirabilis qd mater hęc nec sexus infirmitate fracta. nec multiplici orbitate cōmota moriētes liberos spectabat libeter. nec penas illas p̄gnorum. sed glōrias cōpū

tavit tam grande mar-
tyriū deo prebens vir-
tute oculorū suorum q̄
p̄buerunt filij eius tor-
mentis et passione me-
broz. Cū ser̄ oculis et
punitis sup̄esset vnus
ex fratribus. cui rex di-
nitias et potentatus. et
m̄ta pollicebatur. vt
crudelitas eius ac feri-
tas vel vnus subiecti
solatio foueret. et pete-
ret. vt ad filiū deicien-
dum secus deprecaret
et mater. deprecata est
filiū. sed vt decebat
martyriū m̄rem. vt de-
cebat legi et dei memo-
rem. vt decebat filios
suos non delicate sed
fortiter diligētem. De-
precata est em̄ vt do-
minū cōfiteret. depre-
cata est ne a fratribus
frater in consortio lau-
dis et glorie separetur
tūc se septē filiorū cōpu-
tans matrē si sibi con-
tingeret filios vij. deo
peperisse potius nō se-
culo. armans itaq̄ eū
et corroborās. et glorio-
ri partu filiū generās.
fili inquit miserere mei
que in vtero te noues
mensibz portauit. et lac
triēnio dedi. et ad gra-
tem istā p̄dixi. oro fili
vt aspicias in celum et
terrā. et omnibz que in
eis sunt aspectis inel-
gas q̄ ex nihilo fecit il-
la deus. et hominū ge-
nus. et ita fiat vt nō ti-
meas carnificē istuz. s̄
dignus fratribz tuis effe-
ctus suscipias mortem
vt in illa miseratōe cū
fratribz tuis te recipiā
Magna laus est m̄is
in exhortatione virtu-
tis. s̄ maior ī dei timo-
re et in fidei xp̄itate. q̄
nihil sibi aut filio de
sex martyriū honore p̄-
misit. nec fratriū p̄ceoz
profuturā credidit ab-
neganti ad salutē. per-
suasit potius passiois
p̄cipē fieri. vt in iudi-
cij die possit cū fratribz
inueniri. Post hęc au-
tem cū liberis suis cō-
morit et mater. nec ali-
ud iam licebat q̄ vt
que martyres peperat
et fecerat. in consortio
illis glorie iungeretur.
et quos ad deū premi-
serat. ipsa q̄q̄ sequere-
tur.

voce despecta cū adhuc adolescē-
tior sup̄esset. non solū verbis hor-
tabat. sed et iuramento affirmabat
diuinitē se et beatū facturū et trāslatū
a patrijs legibus amicū habiturū
et res necessarias ei p̄biturū. Et
ad hęc cū adolescēs nequaq̄ incli-
naret. vocauit rex matrem et suade-
bat vt adolescētī fieret in salutem.
Cū aut̄ multis eā verbis esset hor-
tatus. p̄misit se suaturam filio suo.
Itaq̄ inclinata ad illū iridēs cru-
delē tyrannū. ait patria voce. Fili-
mi. miserere mei q̄ te in vtero nouē
mensēs portauit. et lac triēnio dedi
et alui. et in etate istā. p̄dixi. Peto
nate vt aspicias in terrā et in celū et
ad oīa que in eis sūt. et intelligas
q̄ ex nihilo fecit illa deus. et homi-
nū genus. ita fiat vt nō timeas car-
nificē istū. sed dignus fratribz tuis
p̄iceps effectus suscipe mortem.
vt in illa miseratōe cū fratribz
tuis te recipias. Cū hęc illa adhuc
diceret. ait adolescēs. Quē sustine-
tis. Non obedio p̄cepto regis. sed
p̄cepto legis que data est nobis p̄
moysen. Tu vero qui inuētoz oīs
malicię factus es in hebreoz. non
effugies manū dei. Nos em̄. p̄ pec-
catis nostris patimur hęc. Et si no-
bis propter increpationē et corre-
ctionē dñs deus noster modicum
iratus est. sed iterū recōciliabitur
seruis suis. Tu aut̄ o scelestē. et om-
niū hoīm flagitiosissime. noli fru-
stra extolli vanis sp̄bz. in seruos
eius inflamatus. Nondū em̄ om-
nipotentis dei et omnia inspicien-
tis iudiciū effugisti. Nam frēs mei
modico nūc dolore sustentato sub

testamento eterne vite effecti sunt
tu et iudicō dei iustas sup̄bie tue
penas solues. Ego autē sic et frēs
mei animā et corpus meū trado. p̄
patrijs legibus inuocans deū ma-
turius genti nostrę propiciū fieri.
et te cū tormentis et verberibus cō-
fiteri q̄ ip̄e est solus deus. In me
vero et in fratribz meis desinet
omnipotentis ira. q̄ sup̄ omne ge-
nus nostrę iuste sup̄ducta est. Tūc
rex accensus ira. in hūc sup̄ omnes
crudelius desecuit. indigne ferens
derisū se. Et hic itaq̄ mūdus obiit
p̄ omnia in dño cōfidens. Nouissi-
me aut̄ post filios et mater cōsum-
pta est. Igit̄ de sacrificijs et de ni-
mijz crudelitibz. satis dictū est.

Ca. VIII.
Judas vero
machabeus et qui cum
illo erāt intrabāt latenter in castel-
la. et cōuocantes cognatos et ami-
cos et eos q̄ p̄manserant in iudais-
mo affuentes. adduxerunt ad se
sex milia viros. Et inuocabant do-
minū vt respiceret in populū q̄ ab
omnibus calcabat. et miserere tē-
pli q̄ p̄aminabat ab impijs. Mi-
serere etiā extimij ciuitatis que
esset ilico cōplananda. et vocē san-
guinis ad se clamātis audiret. me-
morare quoq̄ iniquissimas mortes
innocentiū puuloz. et blasphemias
nomini suo illatas. et idignare
sup̄ his. Et machabeus cōgregata
multitudine intolerabilis gentibz
efficiebat. Ira em̄ dñi in misericor-
diā cōuersa est. Et sup̄ueniens ca-
stellis et ciuitatibus improuisus:

Ca. VIII
Judas vero ma-
chabeus etc. Que de
matthia patre ma-
chabē et fratriū ei
p̄s
ous libri narrat hysto-
ria. scriptoz p̄sentis li-
bri breuati studēdo
omittēs. ad iudę sc̄m
et prelia narrāda se cō-
tulit aliqua de eis nar-
rans. s̄ plurima more
suo omittens. Sed q̄
iam allegoriā ip̄ius su-
pra p̄lima ex pte expo-
sumus. q̄d semel dcm̄
est. nō necesse credim̄
iterari. Si quis autē
q̄sierit q̄d sex milia vi-
roz qui iudę in p̄inci-
pio adlocati sūt. signi-
ficent. agnoscat p̄ sena-
rij et millenarij numeri
p̄fectōes militū christi
in fide et sinceritate per-
fectā designari. deuo-
tionē. Unde in actibz
aploz de p̄mitina ec-
clesia in iudę scriptū
est. Multitudinis autē
credentiū erat cor vnū
et aīa vna. nec q̄sq̄ eo-
rū q̄ possidebat aliqd
esse suū dicebat. s̄ erāt
illis oīa cōia. et virtute
magna reddebāt apli
testimoniū resurrectionis
dñi nri iesu christi
et grā magna erat ī om-
nibus illis.

Vidēs autem philippus zc. In pon libro scriptū est qd antiochus pfecturus in pside reliquerit itra regnū syriam hominē nobilem de genere regali sup negocia regia z vt nutriet antiochus filiū suū. z qd ipse lysias elegerit ptholomeū filiū dotimi z nichanorem z gorgia viros potentes ex amicis regis z miserit eos cū quadraginta milibz viroz vt disperderet iudeos fm verbū regis. **Q**uē autē hic refert qd philippus scripserit ad ptholomeū dūcē vt auxiliū ferret regis negocij. ipseqz miserit ad nichanorem. dātis ei viginti milibz armatoz adiūcto ei z gorgia viro militari. **H**ic enim philippi memoratus rex antiochus reuertē de pside in babylonē pposuit sup vniuersū regnū suū. z dedit ei diademā. z stolā suā. z anulū vt educaret antiochū filiū suū. z nutriet eū z regeret. **Q**uē fūditus lysias siml cū antiocho iuniorē reuertens antiochiā z inuenies dñantem civitati expugnauit. **U**nde qd rē qd dicit philippus ordinare p ptholomeū um trāsitu nichanoris z gorgia ad iudeā. cū prior hystoria narret morante antiocho seniore in pside eundē gorgia dūcē simul z lysiam ordinatōre suū a iudeis esse supatos. atqz fugatos. z hino tuisse antiocho reuertēti. ipsiqz ob hoc icidisse in languorē pte tristitia. qd nō ē factū de iudeis sic cogitabat. hni fallor band aliū soluit nisi vt philippus cōmendato sibi imperio hoc idē statutū rescripserit dūcibz syrie faciēdū qd lysias antea iā facere moliendo suscipiebat. hnum perficiebat. nec etiā ita vt dispouit ipse p suā missiōnē iudeis efficere valebat. vt sequēs hystoria demonstrat.

Cōstituit autē hoc in superiori libro benie cōmemoratū ē. tm qd mercatores cōue-

succendebat eas. z oportuna loca occupās. nō pauca hostiū strages dabat. maxime autē in noctibus ad huiuscemodi excursus ferebat. et fama virtutis eius vbiqz diffūdebat. **V**idens autē philippus paulatim virū ad pfectum venire ac frequētius res ei prospere cedere ad ptholomeū dūcē celessyziē z pbenicis scripsit. vt auxiliū ferret regis negocij. **A**t ille velociter misit nichanorē patrocli de primozibus amicis dātis ei de pmissis gētibz armatis nō minus viginti milibz vt vniuersū genus iudeoz deleret adiūcto ei z gorgia viro militari. z in bellicis rebus expientissimo. **C**onstituit autē nichanorē regi vt tributū qd romanis erat dandū duo milia talētoz de captiuitate iudeorū suppleret. **S**tatimqz ad maritimas ciuitates misit. cōnocans ad coēptionem iudaicōz mancipioz pmittēs se nonaginta mācipia talēto distracturū. nō respiciēs ad vindictā qd eū ab omnipotente esset cōsecutura. **J**udas autē vbi cōperit. indicauit his qd secū erāt iudeis nichanoris aduentū. **E**x qbus qdaz formidātes z nō credētes dei iusticie. in fugā vertebant. **A**lii vero si qd de his superāt veniebāt simulqz dñm deprecabant vt eripet eos ab impio nichanore qd eos priusqz incominus veniret vēdiderat. **E**t si nō ppter eos. ppter testamentū tamen qd erat ad ptes eoz. z ppter inuocatōem sancti z magnifici nominis eius sup ipsos **C**onuocatis autē machabeus septē milibus quicū ipso erāt. rogabat ne hostibz re-

cōciliarent. neqz metuerēt iniquā venientia aduersū se multitudinē hostiū. sed fortitē pcederent. z ante oculos haberent pumeliā qd in loco sancto ab his iniuste esset illata. **I**teqz z ludibrio habitē ciuitatis iniuriā. adhuc etiā veterū instituta pūulsa. **N**ā illi quidē armis cōfidūt. ait simul z audacia. nos autē in omnipotente deo qd pōt z veniētes aduersū nos. z vniuersū mundū delere vno nutu pfidimus. **A**dmonuit autē eos. z de auxilijs dei qd scā sunt erga parentes. z qd sub sennacherib centū octogintaquibz milia perierūt. z de plio qd eis aduersus galathas fuit in babylōia. vbi oēs vt ad rē ventū est macedonibus socijs hesitantibz. ipi sex milia soli pmerunt. centū viginti milia pp̄ auxiliū illis datū de celo. z bñficia pro his plima cōsecuti sūt. **H**is vbi pstantes effecti sunt. z pro legibus z patria mori parati. **C**ōstituit itaqz fratres suos duces vtriqz ordinis. symonē z iosephum z ionathan. subiectis vnicuiqz milienis z quingentenis. **A**d hoc etiā ab esdra lecto illis sancto libro. et dato signo de adiutorio dei in p̄ima acie ipse dux cōmisit cū nichanore. z facto sibi adiutore om̄ipotentē. interfecerūt sup nouē milia hoim. maiore autē pte exercitus nichanoris vulneribus debile scām fugere cōpulerūt. **D**ecunijs vero eoz qd ad emptionē ipsoz venerāt sublatis. ipsos vsquequaqz psecuti sūt. sed reuersi sūt hora conclusi. nā erat añ sabbatū. quā ob causas nō perseverauerunt insequentes.

nerunt cū auro z argēto vt coemerent filios israel sibi in seruos. h autē manifestius narratur. qd ab nichanore qd regi pmissit de mancipijs indeozz supplere tributū romanis dandū. inuitati sunt ipsi mercatores ad coēptionē iudaicorum mācipioz.

Judas autē. De illo nichanoris aduentu in iudeas quibus antiocho scās est. ipor liber manifeste non dicit. tm narrans p lysia eū electū esse simul cū ptholomeo et gorgia viros potētibz adiūcta sum comitū turba vt inuaderēt z disperderent iudeā. **S**ub metro autē eū esse illuc missū asserit. z per dōlū velle cape iudā atz inuadere iudeā. h non pualere. **Q**uā autē ipse nichanor ypocritaz qui omnia fice facit. typū teneat. iā supius dcm est. **S**ed iudas cum se ptem milibz contra nichanorem z socios cōfligit ac vincit. qd p septiformis grām spūl populus ecdēse cū rectoribz suis vincit hostes vniuersos. nec de eo vnqz victoriam capit iudens. siue paganus. seu hereticus. vel scismaticus. siue vllus ypocritarū aut nequā imo ipse cū rege suo vcentē tropheum glorie possidebit in eternū.

Arma aut ipsorum et spolia congregantes sabbatum agebant. benedicentes dominum qui liberavit eos in isto die. misericordie in initium stillans in eos.

Post sabbatum vero debilibus et orphanis et viduis dividerunt spolia: et residua ipsi cum suis habuere.

His ita gestis et ceteris ab omnibus facta obsecratione. misericordiam domini postulabant. ut in fine servus suis reconciliaretur. Et ex his qui cum timotheo et bachide erant contra se contentes super viginti milia interfecerunt et munitiones excelsas obtinuerunt. et plures preda dividerunt. equam portionem debilibus pupillis et viduis sed et senioribus facientes. Et cum arma eorum collegissent: diligenter omnia composuerunt in locis opportunis. Residua vero spolia hierosolimam detulerunt. et philarcem qui cum timotheo erat interfecerunt virum scelestum qui in multis iudeos afflixerat. Et cum epinichia agerent in hierosolimis. eos qui sacras ianuas intraverant. i. chalistenen. cum in quodam domiciliis refugissent intraverunt digna eis mercede pro impietatibus suis reddita.

Facinorosissimus aut nichanor qui mille negociantes ad iudeorum venditionem adduxerat. humiliatus auxilio domini ab his quos nullos extimaverat deposita veste glorie per mediterranea fugiens. solus venit antiochiam. summam infelicitatem de interitu sui exercitus consecutus. Et qui promiserat romanis se tributum restituere. de captivitate hierosolimorum predicabat nunc protectorem dominum habere iudeos. et ob ipsorum invulnerabiles esse eo quod sequerentur leges ab eo constitutas.

Et cum epinichia
Dio epinichis legi in
alia editio dies victo
rie. Supatis ergo ho
stibus iudas festum cele
brat. quod cum sanctus quilibet
per gratiam christi de
hoste antiqui triumphat.
gaudio spiritali reple
tus laudes condignas
canere: ac grates mul
tiplices auctori suo de
bet referre. nec decet fi
eri ingrati qui se me
minit divina ope esse
adiutum.

stitutas.

Ca. IX.

Eodem tempore
Antiochus in honeste re
vertetur de pside. Intraerat enim
in eam quam dicitur pspolis civitatem. et tenta
vit spoliare templum. et civitatem oppri
mere. sed multitudinem ad arma cur
rente in fugam versi sunt. et ita conti
git ut antiochus post fugam turpi
ter rediret. et cum circa bathaniam ve
nisset. recognovit quem erga nicha
nor et timotheum gesta sunt. Elatus
autem ira. arbitrabatur se iniuriam illo
rum qui se fugaverant posse in iudeos
retorquere. Ideoque iussit agitari cur
rum suum sine intermissione agens iter.
celesti enim iudicio purgatus. eo quod ita
supbe locutus est. venturum se hie
rosolimam. et cogitarem sepulchrum iu
deorum eam facturum. Sed qui universa
cospicit dominus deus israel percussit eum
in sanabili et invisibili plaga. Ut enim
finiuit hunc ipsum sermonem apprehen
dit eum dolor dorus viscerum et amara
inimorum tormenta. Et quidem satis
iuste. quippe qui multis et novis cru
ciatibus aliorum torserat viscera. licet
ille nullo modo a sua malicia cessare
ret. Super hoc autem repletus superbia
igne spiritalis animo in iudeos. et precipi
ens accelerare negocium. percutit illum
impetu euntem de curru cadere. et
gravi collisione corporis membra vera
ri. Itaque qui sibi videbatur etiam flucti
bus maris impare supra humanum
modum superbia repletus. et montium
altitudines in statera appendere.
nunc humiliatus usque ad terram in
gestatorio portabatur. manifesta dei
virtutem in semetipso contestans ita

Ca. IX.

Eodem tempore.
Quae in superiori libro
de fine antiochi brevit
ter adnotata sunt. in
plenius explicat. Dicitur
autem ostendit quod
seculares christianorum
pro malefactis suis atque
iniusticie operibus que
gesserant in futuro iu
stam a domino pena
rum recepturos retribu
tionem. et qui hic portu
bare fidelium corda non
metuebatur. in extrema
ultione internis dolo
ribus se cruciari peni
tentia. De quo in sapien
tie libro scriptum est. Tunc
stabunt iusti in magna
constantia aduersus eos
qui se angustauerunt
et qui abstulerunt labo
res illorum. videntes tur
bantur timore horri
bili. et mirabuntur in sub
tatione inspirate salu
tis gemetes pro angu
stia spiritus dicentes in se
penitentiam agentes. hi
sunt qui aliquam habuimus
in derisum et in similitu
dine improperij. Nos
insensati vitam illorum
estimabamus insaniam
et sine illorum sine hono
re. Quomodo computati
sunt inter filios dei. et
inter sanctos fors illo
rum est. Ergo errauimus
a via veritatis et iusti
cie lumen non illuxit no
bis. et sol intelligentie
non est ortus nobis. sal
sati sumus in via iniq
tatis et perditionis. et am
bulauimus vias diffi
ciles. viam domini ignora
uimus. Quid nobis su
perbia profuit. aut quid
diuinarum iactantia con
tulit nobis. transierunt
omnia illa velut umbra.

vt de corpe impij vermes scaturi-
rent. ac viuētes in doloribus car-
nes eius effluerent. odore etiā illi
us ac fetore exercitus grauaretur
Et q̄ paulo ante sydera celi contin-
gere se arbitrabat. eum nemo pote-
rat. ppter intolerantiā fetoris por-
tare. **Hic** igit̄ cepit ex graui deduc-
tus supbia ad agnitionē sui veni-
re diuina admonitus plaga. p mo-
menta singula doloribus suis au-
gmenta capiētibus **Et** cū ipse iam
fetoze suū ferre nō posset ita ait **Iu-**
stū est subditū esse deo. z mortales
nō paria deo sentire. **Orabat** autē
hic scelestus dñm. a quo non esset
misericordiā cōsecuturus. z ciuita-
tem ad quā festinans veniebat. vt
eā ad solū deduceret. ac sepulchrū
cōgestoz faceret. nūc optat redde-
re liberā. z iudeos quos nec sepul-
tura quidem se dignos habiturū.
sed auibus ac feris diripiēdos tra-
diturū z cū puulis exterminaturū
dixerat. equales nūc atheniensib⁹
factuz pollice. templū etiā sanctū
qđ prius expolauerat optimis do-
nis ornaturū. z sancta vasa multi-
plicaturū. z ptinētes ad sacrificia
sumptus de redditibus suis p̄sta-
turū. sup hęc z indeū se futurū. z
omnē locū terre pambulaturū. z p̄-
dicaturū dei potestātē. **Sed** nō ces-
sanibus dolorib⁹. supuenerat em̄
in eū iustū iudiciū dei. desperans
scripsit ad iudeos in modū deprecā-
tōnis epistolam hęc continentem.
Optimis ciuib⁹ iudeis. plurimā
salutē z bene valere. z esse felices.
rex z princeps antiochus. **Si** bñ
valetis z filij vestri. z ex sententia

vobis cūcta sūt. maximas agimus
gratias. **Et** ego in infirmitate cōsti-
tutus. vestri autē benigne memo-
reuerfus de psidis locis. z infirmi-
tate graui apprehēsus. necessariū
duri pro cōmuni vtilitate curā ha-
bere. nō desperans memetipsū. sed
spem multā hñs effugiēdi infirmi-
tatem **Respicies** autē qđ z pater me-
us quibus tpibus in locis superi-
oribus ducebat exercitū. ostēdit qđ
post se suscipet principatū. vt si qđ
cōtrariū accideret. aut difficile nū-
ciaret. sciētes hi qđ in regionib⁹ erāt
cui esset sūma rerū derelicta nō tur-
barent. ad hęc cōsiderās de proxi-
mo potētes quosq; z vicinos tēpo-
rib⁹ insidiantes. z euētū expectā-
tes. designaui antiochū filiū meuz
regem. quē sepe recurrens in supe-
riora regna multis vestrū cōmen-
dabā. z scripsi ad eū q̄ subiecta sūt
Pro itaq; vos et peto memores
beneficioz publice z priuatim. vt
vnusquisq; cōseruet fidem ad me.
z ad filiū meū. **Confido** em̄ mode-
ste eū z humane acturū. z sequētē
ppositū meū cōmunē vobis fore.
Igit̄ homicida z blasphemus pes-
sime percussus. z vt ipse alios tracta-
uerat pēgre in mōtibus miserabili
obitu vita fūctus est. **Trāsserebat**
autē corpus philippus collactane-
neus eius. qui metuēs filiū anti-
ochi ad ptholomeum philometo-
rem in egyptū abiit.

Ca. X.

Machabeus autē
z qui cū illo erant: dño se
pregēte. templū quidē z ciuitatē re-
cepit. aras autē quas alienigene p

Qua die autē. Hec festiuitas que vi-
cesima quinta die mensis
casseu. q. apud latinof
vocat decemb. legitur
celebrata. simili modo
2 in pon libro memo-
rat. **Q**uā autē tabernacu-
lorū festiuitatē eos an-
te in montibz 7 in spelū-
cū gisse narrat. ppf
qd tyros 7 ramos vi-
rides. 7 palmas pfere-
bant ei qui prosperabat
mūdare locū suū. ostē-
dit nos in p̄senti vita.
vbi tribulatio 7 do-
loris locus est. peregrini
nos nosmetip̄os agno-
scere debere. 7 vbi
certemus flores virtu-
tū 7 ramos bonoz ope-
rū semp virentes deo
patre. p̄cūq vitę ade-
pti. 7 celesti remunera-
tionis mercede offerre
Tyrus em gnāliter ē
omniū herbarū v̄ ole-
rū medius frutex dūis
eo q a terra sursum con-
scendit. Sic 7 ex terra
nostra materia germē
vtilē debet ascendere.
vt cultori cordis no-
stri q p̄ spūs sui donū
nos colit. acceptabilez
fructū semp reddat.
Et antiochi qui
dem zc. **P**rioris libri
hystoria narrat q an-
tiochus nobilis p̄ofe-
curus in perfidem cō-
stituerit lysia super ne-
gocia regia a flumine
eufrate vsqz ad flumē
egypti. 7 vt nūret an-
tiochū filiū suū donec
rediret. **N**unc autē nar-
ratur ipsū antiochū fi-
liū antiochi nobilis. s̄
est eupatorē eūdem ly-
siā super negocia regia
constituere. **S**ed quia
dicit se breuitalle i nar-
ratione mala q̄ in bel-
lis gesta sūt. ea q̄ anti-
ochus innior bella per
semetip̄sū gessit cōtra
iudeos q̄ cū elephan-
tis 7 multitudinē ma-
gna. tam de suis q̄ de
alijs nationibz congre-
gata ibidē venit. 7 quē
eleazar fil. saura ma-
ximū elephantoz iter-
fecit. arbitratus in eo
regē consistere ostēdit
se in ordine hystorie p̄-
terisse.
Gorgias autē.
Nunc gorgiā vt iā su-
pra ostendimus prior
liber narrat lysia siml

plateas struxerāt. itēq delubra de-
molitus ē. **E**t purgato tēplo aliud
altare fecerunt. 7 de ignitis lapidi-
bus igne cōcepto obtulerūt sacrifi-
cia post biennū. 7 incensū 7 lucer-
nas. 7 panes p̄positōis posuerūt
Quibus gestis rogabant dñm p̄-
strati in terrā. ne amplius talibus
malis inciderent. **S**ed 7 si qñ pec-
cassent. ab ipso mitius corripere-
tur. 7 non barbaris. ac blasphemis
homibus traderent. **Q**ua die autē
templū ab alienigenis pollutū fue-
rat. cōtigit eadem die purgationez
fieri vicesima 7 quinta mensis qui
fuit casseu. **E**t cum leticia diebus
octo egerūt in modū tabernaculo-
rū. recordantes q ante modicū tē-
poris. diē solennē tabernaculoz
in mōribus 7 in spelūcis moze be-
stiarū agerent. p̄opter qd tyros 7
ramos virides 7 palmas pferebāt
ei qui prosperabat mūdare locum
suū. 7 decreuerunt cōi p̄cepto 7 de-
creto vnīuersę gentis iudeoz. om-
nibz ānis agere dies festos istos.
Et antiochi quidē qui appellatus
est nobilis. vitę excessus ita se ha-
buit. **N**unc autē de eupatore antio-
chi filio impū que sūt gesta narra-
bimus. breuitates mala q̄ in bellis
gesta sunt. **N**ic suscepto regno cō-
stituit sup negocia regni lysia quē
dā phenicis 7 syrię p̄ncipez mili-
tię. **N**ā ptholomęus q̄ dicebat ma-
ceriusti. tenax erga iudeos esse istū
tuit. 7 p̄cipue. p̄pter iniquitatem q̄
facta erat i eos. 7 pacifice agere cū
eis. **S**ed ob hoc accusat⁹ ab ami-
cis apud eupatorē. cū frequēter p̄-
dītoz audiret. eo q̄ cypzū creditaz

sibi a philometore deseruisset 7 ad
antiochū nobilē translatus. etiam
ab eo recessisset. veneno vitā fini-
uit. **G**orgias autē cū esset dux loco-
rū. assūptis aduenis frequēter iu-
deos debellabat. **J**udei vero q̄ te-
nebant oportunas munitōnes fu-
gatos ab hierosolimīs suscipiebāt
7 bellare tentabāt. **D**i vero q̄ erāt
cū machabeo p̄ oꝝdes dñm rogan-
tes vt esset sibi adiutor. impetū fe-
cerūt in munitōnes ydumearum.
multaqz vi insistentes loca obtinue-
rūt. 7 occurrentes interemerunt. 7
omnes simul nō minus a viginti
quinqz milibz trucidauerūt. **Q**ui-
dā autē cū confugissent in duas tur-
res valde munitas oēm apparatū
ad repugnādū hñtes. machabeus
ad eoz expugnationem relicto sy-
mone 7 iosepho. itemqz zachareo.
eisqz qui cū ipsis erant satis ml̄tis
ipse ad eas q̄ amplius perurgebāt
pugnās cōuersus est. **D**i vero qui
cū symone erāt cupiditate ducti. a
quibusdā q̄ in turribus erāt suasi
sūt pecunia. 7 septuaginta milibz
didragmis acceptis. dimiserūt quos-
dā effugere. **L**ū autē machabeo nū-
ciatū esset qd factū est. cōgregatis
p̄ncipibz populi. accusauit q̄ pe-
cunia frēs vendidissent aduersari-
is eoz dimissis. **D**os igit prodito-
res scōs infecit. 7 p̄festi duas tur-
res occupauit. **A**r mis autē ac mani-
bus omnia. psperē agendo in dua-
bus munitōnibus plusqz viginti
milia peremit. **A**t timotheus q̄ pri-
us fuerat a iudeis supatus conuo-
cato exercitu pegrinę multitudis

ptholomęo 7 nichano
relegisse ad ipugnā-
dam iudeā. cui⁹ ad im-
pugnatōnem ql̄iter fu-
erit in prior 7 in p̄sen-
ti libro referit. s̄ victori-
am ad iudeos celsisse
declarat. **P**az q̄ ipse
gorgias. q̄ gentes dñi
sas puocabat ad bel-
landū 7 iudeos dya-
boli typū teneat. supe-
rius iā dictū est q̄ inci-
tat infideles contra ec-
clesiaz ch̄isti. 7 monet
bellū fidelibus eius. s̄
q̄ ibi quinqz milia vi-
rozū gorgiā elegisse in
p̄liū scribit etiaz h̄ fm
qnarij numeri i semet
ipso multiplicatōnem
viginti q̄qz milia tru-
cidata referunt. signifi-
cat q̄ omēs qui q̄qz
sensibz corpis p̄ carna-
lia desideria dyabolo
militāt morte cōdigna
multentur.
Quidā autē
Machabeo spiritali
dimicāte p̄pulsū hostē
in duas turres cōfugi-
unt. cū hi q̄ fidē ch̄isti
expugnare nitēbātur.
licet nullo mō veritati
euāgelij resistere valē-
tes. tñ salubrit̄ creden-
tes nesciendo nec iudi-
cū dñi futūz pertimes-
cendo. magis eligunt
in supbie atqz ydola.
trig turres effugere. q̄
penitentię doloubus
cōpuncti errores suos
relinquere. p̄ra quos
iudas cū symone 7 io-
sep̄ho milites mittit. s̄
pecuniarū amore aliq̄
eoz detēti. bellū cōmū-
sū peragere neglexerūt
q̄ sepe contingit vt hi
quibz sacerdotalis di-
gnitas. ac spiritalis ago-
nis militia cōmissa est
per cupiditatē terrenā
decepti magi auaricie
sue satisfaccere velint.
q̄ cōtemptis terrenis
cōmodis ch̄isti volū-
tatē legitime pugnādo
explere. **S**ed tales pe-
nas meritas n̄ euadēt
q̄n pon⁹ cū veri docto-
res spū dei p̄fortati ho-
stes p̄liando ac supera-
do extinxerint ipsi ab
eis anathematis vltō-
ne iuste punientur.
At timotheus.
Timotheus. iste tenet
typuz h̄reticorū sic in
superiori libro demon-
strauim⁹ qui tā p̄ se q̄

p alioz etiā suffragia
fidē christi ac veritatē
euāgelij destruerē sem-
per nitūt. Sed p̄ isto-
rū nequā doctores scī
a dño auxiliū petunt.
ipsiq; spe certa de cele-
sti p̄sidētes adiutorio
p̄ hostes fortit̄ pugnāt.
Eq̄tes autē q̄ncq; q̄ in
eq̄s apparuerūt cū fre-
nis aureis decori ac in
dōis ducatu p̄stābāt.
q̄ncq; libros legi sign-
q̄b; ad sp̄ualē sciam re-
dactis. ac de typico ve-
lamine litere ad sensū
euāgelij spiritali scien-
tia retractis. oprunūz
solaciū suis p̄bēt execu-
torib; ac veros cōfesso-
res christi p̄ duo p̄ce-
pta caritatis dext̄ le-
uāq; tuētēs. in adūsā-
rios ignita sūta; tela
iactāt. e quib; cecitate
mētis p̄fusi. 7 repleti p̄
turbatione sensus ca-
dūt. Ex his autē viginti
milia 7 quingenti pro-
sternunt. cū oēs qui ca-
tholice doctrine q̄ in
duob; testamētis est.
7 sp̄sūcti ḡe p̄traria
lapiūt. p̄tate vincēt
supant atq; deiciunt.
Silit̄ 7 eq̄tes sexcen-
ti p̄terunt. cū superbia
mentis eoz q̄ se p̄uale-
re catholicis sperabāt
superno nutu perfecte
destruitur.

Timotheus autē.
Quid est q̄ timotheus
a iuda supatus in ga-
zara p̄sidiū munitū euz
suis p̄fugies. inde ma-
ledictiones p̄fusus loci
firmitate iactabat i po-
pulum. nisi q̄ heretici
ab unitate recte fidei
diuisi ac sepati. errorū
suoꝝ latibulis se p̄mit-
tentēs p̄fidendo versu-
tigie sue munimine ma-
ledictionis v̄ba iactāt
p̄ catholicos. Inp̄re-
tat̄ em̄ timotheus be-
neficiis sine magis ve-
nificis. 7 gazara diuisi-
sio sine p̄silio. Sed iu-
das cū socijs quatuor
dieb; p̄sidiū obsidens
tandē per viginti iuue-
nes animis accensis. p̄-
pter blasphemiam mu-
nitionē irrupit. turres
portasq; succedit. atq;
ip̄os maledicos viuos
cremavit. cū doctores
sancti q̄tuor euāgelij li-
bris hostes vndiq; ob-
cludendo. p̄ eos q̄ legi
mādata p̄ duo p̄ce-

7 cōgregato equitatu asiano adue-
nit. quasi armis iudcam capturus
Machabeus autē 7 q̄ cū ipso erāt
appropriāte illo dep̄caban̄ deū ca-
put terra asp̄gentes. lūbosq; cilici-
is p̄cincti. ad altaris crepidinē p̄-
uoluti vt sibi p̄picius. iūmicis autē
eoz esset inimic⁹. 7 aduersarijs ad-
uersare. sicut lex dicit. Et ita post
ordē sūptis armis lōgius de ci-
uitate p̄cedentes. 7 proximi hosti-
bus effecti resederūt. **Primo autē**
solis ortu vtriq; p̄miserūt. isti qui
dem victorię 7 p̄speritatis sponso-
rē cū virtute dñm hñtes. illi autēz
ducē belli animā habebāt. **S; cū**
vehemēs pugna esset. apparuerūt
aduersarijs de celo viri quinq; in
equis. frenis aureis decori ducā-
tū iudeis p̄stātes. ex q̄bus duo ma-
chabeū mediuz hñtes armis suis
circūseptū incolumē p̄seruabāt. in
aduersarios autē tela 7 fulmina ia-
ciebāt. ex quo 7 cecitate p̄fusi 7 re-
pleti p̄turbatione cadebāt. Inter-
fecti sūt autē viginti milia quingenti
7 eq̄tes sexcenti. **Timotheus autē** p̄fu-
git in gazara p̄sidiū munitū cui p̄-
erat cereas. **Machabeus autē** 7 q̄ cū
eo erāt letantes obsederūt p̄sidiuz
diebus quatuor. At illi qui intrus-
erāt loci firmitate cōfisi. supra mo-
dū maledicebant. 7 sermones ne-
fandos iactabāt. Et cū dies q̄nta
illucesceret. viginti iuuenes ex his
qui cū machabeo erāt. accensi ani-
mis p̄pter blasphemiam viriliter ac-
cesserūt ad murū. 7 feroci aīo ince-
dentes turres ascēdebāt. sed 7 aliū
similit̄ ascēdentes turres portasq;
succedere aggressi sunt. atq; ipsos

maledicos viuos cōcremabant. p̄-
tinuū autē biduū p̄sidiū vastātes
timotheū occultātē se in quodā re-
pertū loco peremerūt. 7 fratrē eius
cereā 7 appollophanē occiderunt.
Quib; gestis in hymnis 7 cōfessi-
onibus bñdicebant dñm qui ma-
gna fecit in israel. 7 victoriā dedit
illi.

Ca. XI.

Et paruo post
tempore lysias p̄curator
regis ac propinquus 7 negocioz
p̄positus grauit̄ ferēs de his q̄ ac-
ciderant. cōgregatis octoginta mi-
libus 7 equitatu vniuerso venie-
bat aduersū iudeos existimans se
ciuitatem quidē captā gentib; ha-
bitaculū facturū. tēplū v̄o in pecu-
nię questū sicut cetera delubra gētū
habiturū. 7 p̄ singulos ānos vena-
le sacerdotiuz. nusq; recogitās dei
potestatē. sed mente effrenatus in
multitudine pedītū. 7 in milib; eq̄-
tum. 7 in octoginta elephantis cōfi-
debat. **Ingressus autē iudeaz. 7 ap-**
propians bethsurę q̄ erat in angu-
sto loco. ab hierosolima in cūuallo
quinq; stadioz illud p̄sidiū expu-
gnabat. **Ut autē machabeus 7 qui**
cū eo erāt cognouerūt expugnari
p̄sidiā cū fletu 7 lacrimis rogabāt
dñm. 7 oīs turba simul vt bonum
angelū mitteret ad salutē israel. **Et**
ipse primus machabeus sūptis ar-
mis cētos adhortatus est simul se
cū piculū subire. 7 ferre auxiliū fra-
tribus suis. **Lūq; p̄iter. p̄mpto ani-**
mo procederēt hierosolimis. appa-
ruit p̄cedēs eos eques in veste cā-
dida. armis aureis hastā vibrans

pta caritatis custodi-
unt. illorū machinas
destrunt. atq; ipsos
igne doloris ac penitē-
tie viuos p̄burūt. sicq;
biduo duoz testamē-
toꝝ p̄sidiū cūtoꝝ eno-
rū deuastantes veruz
timotheū. h̄ ē dyabo-
lū. caput omis erroris
atq; auctore totū ma-
li in sua nequicia lati-
tare volentē gladio v̄
bi dei interficiūt.

Ca. XI.

Et paruo post
tpe lysias zc. In pu-
ore h̄ bystorie libro
scriptū est. q̄ lysias cō-
mendato sibi ab anti-
ocho qui cognomiat⁹
est epiphanes siue no-
bilis negotio regni di-
micauerit p̄tra iudeos
vbi cōmisso p̄silio inter-
fecta sūt in exercitu ly-
sie q̄ncq; milia virozū.
vidēlq; lysias suoꝝ su-
gā. 7 iudeoz audaciā
abijt in antiochiā. vt
iteꝝ p̄gregaret copias
exercit⁹. p̄fecturus rur-
sū in iudeā. nūc autē qz
refert q̄ iterū sub anti-
ocho cupatore vēiret
in iudeam. vbi bello
infeliciter gesto fugies
t̄pit euaserit. apparet
q̄ idē lysias sub viro-
q; rege antiocho. hoc
est p̄re 7 filio p̄ iudeos
pugnauerit. 7 in vtrq;
pugna a iudeis vict⁹
fuerit. h̄ tandē sua con-
fusiōe coactus ac phi-
lippi irruptōe in regnū
p̄teritis sic alibi de-
monstratū est. p̄uasit
regi pacē facere euz he-
breis quā tū nō cōser-
uauit.

Et appropriās.
Bethsura ciuitas i tri-
bu iude siue beniamin
fuit. 7 est vsq; hodie
bethsura vicus cūtib;
nobis ab helya dext̄is
vicesimo lapide iuxta
quē fōs ad radicē mō-
tis ebullitēs ab eadē i-
qua gignit̄ sorbet bu-
mo. 7 ap̄loꝝ actus re-
ferūt eunuchū canda-
cis regine i h̄ esse a phi-
lippo baptisatum.

Ut autē macha-
beus zc. Quid lysias
iudeoz hostis sciuisti-
mus. qui paganoꝝ te-
net p̄ncipatū. qui ecclē-
siā dei grauissimis infe-
stant p̄secutōib; signi-
ficet. iā dictū est. Is cū
cōfessores christi gūisti

mis scandalis psequit
 ac fastu supbie lue ini
 tens insani favore sibi
 subsequenti extollitur
 sanctuarii pphanare.
 z lege dei calcare cor
 de molit. sed in actibz
 suis hm disposita frau
 dem no prospat. quin
 potius a militibz chri
 sti qui humillimis pre
 cibus supnu querunt au
 xiliu. fugat atqz pster
 nitur. Quibus ductor
 eques in veste cadida
 z armis aureis mittit.
 qz ipsis mūdissima dei
 z hominuz incarnatio
 ad cōterendā vniūso
 rū hostiū contumaciā
 pcedit. cuius arma au
 rea. hoc est dicta z cre
 pla clarissima atqz pre
 ciosa sunt. nec est pote
 stas in celo neqz in ter
 ra. neqz subtus terraz
 que huic possit resistere.
 Sed sicut in dānie
 le pphetica visione pfi
 gnatiū est. lapis de mō
 te p̄clus sine manibz
 cōminuit aurū. argētū
 es. ferrū. z scīs ē mons
 magnus. q̄ implet vni
 versā terrā. cui⁹ regnū
 in eternū nō dissipabi
 tur. z regnū eius popu
 lo alteri nō tradet. cō
 minuet z cōsumet vni
 versa regna. z ipsū sta
 bit in eternū. Suscipi
 ent aut regnū facti dei
 altissimi. z obtinebūt
 illud vsqz in seculū et
 in seculū seculoz.

Anno cētesimo
 et vii. dioscori. Mēsis
 ille q̄ apud grecos dicitur
 dioscoris. idē est q̄ et
 apud latinos vocat
 iunius. huic ergo men
 si signa geminoz ascri
 bunt. Un poeta ait.
 Iunius equatos celo
 videt ire laconas. Nā

tunc oēs simul bñdicebant miseri
 cordem dñm. z qualuerūt animis
 nō solū boies: sed z bestias ferocis
 simas. sed z muros ferreos parati
 penetrare. **I**bāt ergo p̄mpti de ce
 lo hñtes adiutorē z miserantē sup
 eos dñm **L**eonū aut moze z cū im
 petu irruētes in hostes prostrauē
 rūt ex eis quadraginta milia pedi
 tū. z equitū mille fercētos. vniuer
 sos aut in fugā verterunt. plures
 ho ex eis vulnerati nudi euaserūt
Sed z ipse lysias turpiter fugiens
 euasit. z qz nō insensatus erat secū
 ipse reputās factā erga se diminu
 tōem z intelligēs inuictos esse he
 breos om̄ipotentis dei auxilio ni
 tentes. misit ad eos. p̄misitqz sen
 surū se om̄ibus q̄ iusta sūt. z reges
 cōpulsurū amicū fieri. **A**nnuit aut
 machabeus p̄cibus lysie in oibus
 vtilitati cōsulens. z quēcūqz ma
 chabeus scripsit lysie de iudeis ea
 rex cōcessit. **N**ā erāt iudeis episto
 le scripte a lysia hūc quidē moduz
 cōtinentes. **L**ysias populo iudeo
 rū salutē. **J**ohānes z abessalon q̄
 missi sūt a vobis tradentes scripta
 postulabāt. vt ea q̄ p̄ illos signifi
 cabant implerē. **Q**uēcūqz igit regi
 potuerunt p̄ferri exposui z q̄ res p̄
 mittebat cōcessi. **S**i igit in negoci
 is fidē seruaueritis. etiā deinceps
 bonoz vobis causa esse tēptabo.
De cētis aut p̄ singula. verba man
 dau: z istis z his q̄ a me missi sunt
 colloqui vobiscū **B**ene valete. **A**n
 no centesimo quadagesimo octa
 uo dioscori mensis die vicesima z
 quarta. regis eplā ista continebat

Rex antiochus lysie fratri salutes
Patre nro inter deos trās lato nos
 volentes eos q̄ sunt in regno nro
 sine tumultu agere. z rebz suis ad
 hibere diligentia. audiui⁹ iudez
 os nō assensisse p̄zi. vt trāsferretur
 ad ritū grecoz. sed tenere velle su
 um institutū. ac p̄pterea postulare
 a nobis concedi sibi legitima sua.
Volētes igit hāc quoqz gentē qui
 etiā esse. statuētes iudicauimus tē
 plū restitui illis. vt agerēt scdm suo
 rū maiorū consuetudinē. **P**n̄ ergo
 feceris si miseris ad eos. z dextraz
 dederis vt cognita nostra volūta
 tate bono animo sint. z vtilitatibz
 pprijs deseruiāt. **A**d iudeos autē
 regis epistola talis erat. **R**ex anti
 ochus. senatui iudeozum z cētis
 iudeis salutē. **S**i valetis. sic estis
 vt volumus. sed z ipsi bñ valem⁹.
Adūt nos menelaus dicens. velle
 vos descēdere ad vros q̄ sūt apd
 nos. **D**is ergo q̄ cōmeant vsqz ad
 diē tricesimū mēsis xandici. dam⁹
 manus dextraz securitatis. vt iu
 daicis vtant cibis. z legibus suis.
 sicut z p̄zi. z nemo illoz vllō mō
 molestiā patiat de his q̄ p̄ ignorā
 tiā gesta sūt. **M**isimus aut z mene
 laū q̄ vos alloquat. **V**alete. **A**nno
 autez cētesimo quadagesimo octa
 uo xandici mensis quidecima die
Miserūt etiā romani eplām ita se
 hñtem. **Q**uitus mēni⁹ z titus ma
 nilius legati romanoz. populo iu
 deoz salutē. **D**e his q̄ lysias p̄gna
 tus regis cōcessit vobis z nos cō
 cessim⁹. de q̄bus aut ad regē iudi
 cauit referendū. p̄festim aliquem
 mittite diligentius int vos cōferē

gemini. i. castor z pol
 lux grece dioscori vo
 cant. cui⁹ rei testis est
 vrb colchoni que ab
 amphio z circio gemi
 noz aurigis scā ex coz
 noie dioscori p̄gnomi
 nata est. **N**ā dioscori
 plerqz aurige interp
 tant. **S**ūt aut gemini
 vt diximus castores.
Q autez lysias timoze
 iudeoz coactus antio
 cho p̄suasit cū iudeis
 pactū iure. demōstrat
 hostes ecclesie virtute
 diuina sepe supatos.
 z licet nō volūtate ta
 mē necessitate illi cede
 re. cū id qd̄ volunt ad
 effectū pducere nō pos
 sunt.

Anno aut cēte
 simoz. Mēsis xandi
 cus apud atbenientes
 ipse est qui apud nos
 ap̄lis nūcupat. z apd
 bebrigos nisan. apud
 quos iuxta legis p̄ce
 ptum idē mēsis p̄m̄us
 est. in mensibz anni in
 quo etiam pascha cele
 brant.

Ioppite vero etc. Ioppite vero isti de quibus narrat scriptura habitatores fuerunt opidi palestine quod est ioppe. et est maritimu in tribu dan constitutu. et ut de gentiliu fabulis aliquid perstringat. ibi usque hodie scaramonstrant scella in litore maris sita. in quibus andromeda relegata per seiquondam viri sui fert liberata fuisse psidio. Secum autem mystici sensus idem ioppite qui habitantes iuxta mare iudeis scandalu fecerant. significat hereticos. prope fluctus turbulenti seculi habitantes. qui iudeis. hoc est veris confessoribus christi semper insidiant. et quoscumque possunt de eorum numero in erroris sui foveam pertrahere satagunt. quali scaphas ioppite constituit. in quibus iudeos a litore abductos in periculum demergunt. cum heretici dogmata liqua edentes pulcro fimine ea adornant. quod bene significare potest ioppitarum nomen. Interpretatur enim pulcritudo. quoniam simpliciter quoscumque lingue volubilitate decipiant. quos cum a stabilitate recte fidei abstrahentes sibi coadunant in perditionis baratru incautos precipitant. Sed iudas typicus hinc inultum fore non sinit quoniam potius homicidas in erroris sui tenebris latitantes repiens iuste ultiois cruciatum videtur. corumque fraudes perpetuo igni debitas manifestans. cum ipsis auctoribus pravitatis anathematis gladio recte percussit. nec eorum malicie virus ulterius occultatum latere permittit.

Sed cum cognovisset etc. Per iamnia que interpretatur mare scismaticorum ecclesiabulum qui semper in tempestate sunt intelligi potest scisma quod est quidam volutus ab scissura aiorum est vocatu. Eodem enim cultu eodem ritu credit ut ceteri solo congregationis delectatur discidio. fit autem scisma cum dicant omnes nos sanctificamus impios etc. similia. Cognoscit iudas ianitas pari modo facere ut ioppite machinari insidias iudeis secum habitantibus. cum doctores solum volu scismaticorum fraudi hereticorum similem deceptos ab eis meruissent fidelium. contra quos bellum movet. et in tenebris superstitionis eos inveniunt simul cum machinis eorum pro igne excitationis exurunt. ita ut incedit eorum appareat hierosolimis. ut eorum erroris manifestaret damnatio. omnibus cultoribus vere religionis. Unde et paulus scribit ad thymotheum. ac insipientium errores manifestando ait. Hoc autem scitote quod in novissimis diebus instabunt tempora periculosa. et erunt homines seipsum amatores. cupidi. gloriati. superbi. blasphemii. parentibus inobediens. ingrati. scelesti. sine affectu. sine pace. criminatores. incontinentes. imitantes. sine benignitate. perditores. perverii. timidi. voluptatum amatores. magis quam dei. habentes quidem spem pietatis. virtute

tes ut decernamus sicut congruit vobis. Nos enim antiochia accedimus. Ideoque festinate rescribere ut nos quoque sciamus cuius estis voluntatis. Non valet. Anno cetero simo quadagesimo octavo quidem prima die mensis randici.

Ca. XII.

His factis patribus tyrias pgebat ad regem iudei autem agriculturam operam dabat. Sed hi qui residui erant thimotheus et appollonius gennei filius. sed et hieronimus et demofon sup et nichanor cypriarches non sinebant eos in silentio agere et quiete. Ioppite vero etc. quoddam flagitium perpetraverunt. Rogaverunt iudeos cum quibus habitabant ascendere scaphas quas paraverat cum virorum et filiorum quasi nullis inimicis inter eos subiacentibus. Secundum commune itaque decretum civitatis. et ipsis acquiescentibus. pacis causa nihil suspectum habitibus cum in altum processissent submerferunt non minus ducetos. Quam crudelitatem iudas in sue gentis homines factam

autem eius abnegantes. et hos devota. Ex his enim sunt qui penetrant domos. et captivas ducunt mulierculas. oneratas peccatis. qui ducunt variis desiderijs semper discentes. et nunquam ad scientiam veritatis pervenientes. quemadmodum iamnes et mambres resistunt moysi. ita et isti resistunt veritati. homines corrupti mente. reprobi circa fide. sed ultra non proficiunt. Insipientia enim eorum manifestata erit omnibus sicut et illo tempore fuit. Sicut et princeps apolo comouens doctorem uesandorum hominum frequentium. ad fideles ait. Vos ergo fratres prescienter

ut cognovit. precepit viris qui cum ipso erant. et inuocato iusto iudice deo venit adversum interfectores fratrum. et portum quidem nocte succendit scaphas exussit. eos autem qui ab igne refugerat gladio peremit. Et cum haec ita egisset discessit quoniam asi iteque reuersurus. et uniuersos ioppitas eradicatorum. Sed cum cognovisset eos qui erant iamniere velle pari modo facere in habitantibus secum iudeis. iamnis quoque nocte supervenit. et portum cum navibus succendit. ita ut lumen ignis appareret hierosolimis a stadiis ducetis quadraginta. Inde cum iam abissent novem stadiis et iter facerent ad thimotheum. commiserunt cum eorum arabes quique milia viri. et equites quingenti. Quae pugna valida fiet. et auxilio dei prospere cessisset residui victi arabes petebant a iuda dextras sibi dari. permittentes se pacis daturus et in ceteris profuturos. Iudas autem arbitratus vere in multis eos utiles. permittit pacem. dextrisque acceptis discessere ad tabernacula sua. Aggressus est autem civitatem quandam firmam. portibus

studite vos. ne insipientium errore transducti excidatis appropria firmitate. Crescite vero in gratia et cognitione domini nostri. ipsi gloria. et nunc et in die eternitatis. Amen. **I**nde cum iam etc. Arabes qui interpretantur huiusmodi sunt occiditales pro eis significare. qui mundana atque seculari sapientia diligit. qui merito humilis et occidentalis dicitur. quoniam vera sapientia quae de celestibus venit. imitari nescit. Quic ergo intenti contra iudam et socios eius cum quingentis milibus virorum. et equitibus quingentis confligit. quoniam carnis sensibus ac studiis implicati. omne quod eis per doctores sanctos spiritualis sensus ingerit. quasi contrarium ac oppositum esse videt. Unde et rebellare eis contendit. sed dare sciente veritate venienti ac constantia seque perditionem superati sibi dexteras dari petunt. ita ut errores suos derelinquentes catholice fidei unitate appareant. sequi seque solibus christi associare desideret. Quibus spiritualis iudas videns eos in multis vtilis fieri posse. permittit pacem. dat dextras. et illos abire permittit. quoniam sepe tales qui philosophia mundi imbuti fuerunt. cum ad fidem christi pervenerunt. ad destruendam stultitiam atque errorem gentium aptiores atque habiliores fiunt. et cum eis verbis fidei pleniter predicatum fuerit. utraque armata instruiti contra perfidiam fortius pugnant. Hinc salomon in edificatione templi hiera regis tyri ad ce-

denda ligna de libano auxilium petit. quoniam in hac arte doctores erant sermibus ram seruis suis. sed non se ipsi soli huic operi instabant. quoniam etiam associati finis salomonis. strenue ac decenter illud proficiebant. cuius rei figura in promptu est. quoniam nimirum apostoli certius verbum evangelij quod a domino audire non verunt. Sed gentiles ab errore conversi. atque ad veritatem evangelij per eosdem apostolos transformati. melius ipsos gentium errores non verunt. et quo certius non verunt. eo artificiosius eos expugnare atque evacuare didicerunt.

Aggressus est etc. Unitas haec sub cuius munitione plura turbae devota gentium convenientes habitaverunt. nihil melius quam mundi istius potestatem significare arbitror. sub cuius dominatione diverse adierunt gentes ut sub

ergo de se
di ergo ce
achlaip
nu sancte
p dication
la laudat
pbamie
nitare
das g
puncpe
scum cepi
sancti do
oratione
gmatu
sarios lu
donec ip
p omi vol
nerunt p
inarrab
fiabant
vt interm
ditus per
m do mo
sto filio
ialmodi
petro in
iustia
illud my
intis sub
lo in terr
sperat in
quadrupe
tia terre
li. et vici
petre occi
ca. anima
omnes ge
bat erro
sed in no
tatis sacro
te mudan
nis ymagi
tes p imita
an et serpe
figuras q
illa celestis
dore et mar
illu occid
id qd fuer
eos id qd
pibat. q
ducat ab
tu in suo
Dixit p
tiones p in
ante fores
sacra ppetr
ciat ecclesi
fiat pertra
iur qd de
paul ait
Et ut
misterio est
videret q
infeca huc
anf. langu
vetus ho
sanctitate
Et ver
tubianos
inde vener
Dofite
sanctos pa

eorum defensione corporaliter tuerentur carnisque suę libitu fruerentur huiusmodi ergo cõuentus p̄filius in stabilitate muroꝝ maledictis laesserunt iudam ac blasphemantes loquebantur ea que fas nõ erat. cū diuersę p̄sonę hominũ fanctes adulationi p̄ncipũ eorũq; bñficijs gaudentes p̄ria fecere factis p̄dicatorib; atq; ydo/ la laudates x̄ba blas/ pbemig p̄tra ipsã diuinitatẽ iactauerunt. **Y**udas ĩnuocato mudi p̄ncipe p̄ ipsius a diu totũ cepit ciuitates. qz sancti doctores p̄tium orationib; p̄tium z do gmatib; contra aduer sarios suos cõsiderunt. donec ipsos dei x̄bo p̄ dñi volũtatẽ capta uerunt. p̄ncipes sicq; inenarrabiles cedeb; siciebant hominũ. nõ vt interitu eterno funditis perirent. sed vt mudo moxentes x̄risto feliciũ uiueret. **D**u iusmodi quoq; cedeb; petro in actib; ap̄toꝝ iustũ e; p̄ficere qñ vas illud mysticũ q̄tuor inities submitti de celo in terrã in extasi cõ spererat in q̄ erãt oia quadrupedia z serpẽtia terre. z uolantia ce li. z dictũ est ei Surge petre. occide z manduca. **A**nimalia ergo illa omnes gẽtes significabãt errorib; imundas sed in noie sanctę trinitatis sacro baptisima te mūdandas. q̄ hominis ymaginẽ relinque tes p̄ imitationẽ besti arũ z serpentũ sup̄sere figuras. q̄s inbet uox illa celestis petro occide z manducare q̄a illũ occidere in gentib; id qd fuerant. z facere eos id qd ipse erat p̄ci piebat. **Q**ui em̄ manducat cibũ foris positũ in suũ corp; trahit. **D**ixit ergo vt nationes p̄ incredulitatẽ ante fores posite interfecta p̄terita uita so ciati ecclesię quã signi ficat petrus inseratur. in x̄ qd de seipso ap̄ls paul; ait. Ego enim per legem legi mortuus sum vt domino uinã christo Et itẽ. **D**iuo aut̄ iã nõ ego. uinit uero in me christus. **R**ec illud etiam sine misterio est qd adiacēs stagnũ ppter cedeb; hominũ cõfectũ sanguine fluere uideret. qz sanguis effusio cruenta uite amissionẽ signi ficat. qñ sanguis aq̄ infecta fluere uidet. cū in baptismatis sacramẽto ubi peccato fideles mouunt. sanguinolenta opa z carnalis uite sordes abluunt cognoscant. qñ exuit uetus hõ cũ actib; suis. z induit nouus qui fm̄ deũ creatus est in iusticia z sanctitate ueritatis.

Et uenerunt in caratha zc. **A**ndini quendã bebyum differẽtẽ tubianeos iudęos illos nãcupari. qui ex alienigenis cõuocati in adiutoriuũ inde uenerunt. z dõs tubianeos quasi alienis tubis conductos. **D**ositheus autem. **I**sti duo duces. hoc est dositheus z sosipater. sanctos predicat res designãt. qui ueri machabęi dispositione. hoc e; for

z muris circũseptam. que a turbis habitabat geniuũ p̄miscuaruz. cui nomẽ saphin. **D**i uero qui intus erant cõfidentes in stabilitate muroꝝ z apparatu alimoniarũ remis sus agebãt maledictis laesserẽtes iudã. ac blasphemãtes. z loquẽtes que fas nõ est. **M**achabeus autẽ inuocato magno mudi p̄ncipe q̄ sine arietibus z machinis tempo rib; iesu p̄cipitauit hiericho irruit ferocit̄ muris. z capta ciuitate per dñi volũtatẽ innumerabiles cedeb; fecit. ita ut adiacēs stagnũ stadiõ rũ duoz latitudinis sanguine infectorũ fluere uideret. **I**nde disceserũt stadia septingẽta q̄nquagita **E**t uenerũt in caratha ad eos q̄ dicunt tubianeos iudęi. z timothẽũ q̄ dem in illis locis nõ cõprehenderũt nllõq; negotio pacto regressus est. relicto i quodã loco firmissimo p̄sidio. **D**ositheus autẽ z sosipater q̄ erãt duces cũ machabeo p̄merũt a timothẽo relictos in p̄sidio decẽ milia uiros. **A**t machabeus ordia tis circũ se sex milibus. z p̄stitutis p̄ cohortes. aduersus timothẽũ p̄cessit. hñtem secũ centũ uiginti milia peditũ. cõtrũq; duo milia quin gẽtos. cognito autẽ iudę aduẽtu timothẽus p̄misit milierẽs z filios

issimũ p̄gatoris. de quo in psalmo scriptũ est. dñs fortis z potens in p̄lio contra omnes errores p̄fidoꝝ belligerare destinant. q̄ apte binario numero notant. qz duoz testamentoꝝ spiritali scientia satis instructi p̄liũ dñi rite p̄ficere noscũt. **D**i ĩa timothẽo relictos i p̄sidio decẽ milia uiros interimũt. cũ socios heresi archarũ ad tuendã nequiciã suã ab ipsis cõstitutos legi dei cõtraria sentientes p̄ eiusdẽ legis auctoritatẽ atq; se ueritatem spiritali gladio iuste interficiunt. **J**udas autem uehementer zc. **Q**uerit quõ timothẽus h̄ narret ob p̄cũ suarum humilitatẽ a iudę uocatus uianis dimissus eo qz multoz ex iudęis parentes hñt ac fr̄es q̄s morte eius recipi p̄tingeret. si ipse esset oculus z paulo ante narrat qz ipse fuisse in ga care p̄sidio a iudę militib; peremptus. **S**i em̄ ibi tunc fuisse oculus. nullo mō tũc uianis esset dimissus. **Q**d haud aliter ni fallor solui potest. nisi qz aut ibi p̄ anticipatõẽ dicat occisus. **A**ut al; ille timothẽus itelligat q̄ in ga care p̄sidio est interfectus. z alius iste q̄ per uoluntatẽ z sosipatrem legit dimissus. **Q**uãt iudę duces cõsiderantes fratũ utilitatẽ. ac suoz redẽptõnem timothẽo pepererũt. ostendit qz aliqui cũ errãtib; mitius est agendũ. nõ dico ut eoz cõsentiat iniquitatẽ. s̄ pietate p̄terna p̄sulat eoz infirmitatẽ. z maxie in illis locis ubi fr̄es aliqui de errantiũ p̄uersione sperat. q̄tinus m̄suetudie ecclesiã puocetur a dyaboli laq̄is ef fugere. z p̄uenire ad catholicã libertatẽ. **E**nde in affricano cõsilio de donasticis hereticis constitutum est ut leuius cũ eis ageretur. ubi ita scriptũ est. **P**er tractatis z cõsideratis oib; q̄ utilitati ecclesię p̄uenire uidebãt. annũte atq; admonẽte spũ dei elegim; cũ memoratis hoib; q̄uis de dñicã corpis unitate in q̄ta dissensioẽ p̄ciliis lenit̄ z pacifice agere. ut quãtũ in nob e; oib; qui eoz cõione z societate irretiti sunt. p̄ uinũsas p̄uicias affricanas penitus innotescat. q̄s miserabili errore deuicti sũt. ne forte sic dic̄ ap̄ls nob in m̄suetudine conpientib; diuisa sentiẽtes. de illis deus penitentia ad cognoscendã ueritatẽ z repiscant de dyaboli laq̄is captiuati ab ipso in ipsius uoluntatem.

Judas aut regressus. **D**iximus in hõis libri expositione ubi de timothẽo tractatũ est qz eius exercitus significaret turbã hereticoꝝ. similis z de effron ubi habitatoribus qz illos figurãliter exprimeret qui ritũ iudaismi temporibus gratie sequi existimauerũt. ut fuerũt ipsi iudęi z ebionitę heretici z ceteri qui cũ euãgelio legis ceremonias seruare uolebãt. **S**

q: isti carnaliter se tentantes spiritu ale sciam discere nolebāt. nec intelligere poterant. q: finis legis est christus. ad iusticiam omni credenti. iudgo scilicet atq: gentili. ideo quinq: milia prostrati in bello ephronitico leguntur sicut in illo bello qd in carmon cōfectū est. q: sapientia huius mudi stulticia est apud deū. 7 prudentia carnis mors est. littera em occidit spiritus aut vivificat. **Unde** p paulū dicitur. Stultam fecit deus sapientiam huius mudi. Et iterū. Animalis homo n̄ percipit ea q̄ sūt spūs dei Stulticia em̄ est illi 7 non pōt ea intelligere que spiritaliter examinant. **Hinc** iacob ap̄t̄ scribens ad disp̄s ait. Quis gelū amarū habetis 7 contentiones in cordibus vestris. nolite gloriari 7 mēdaces eē aduersus veritatē. nō est ista sapientia. desursū descendens a patre luminū. sed terrena animā 7 dyabolica. **Cuius** sectatores p̄ncipes p̄loz fōtes line aqua 7 nebulas turbimbns exagitatās appellat. q̄ bus caligo tenebrarū referat. **Sunt** em̄ vanitates loquentes. pollicentes in desiderijs carnis luxurie eos qui paulū effugiūt. q̄ in errore cōuersant. libertatem illis promittētē cū ipsi serui sint corruptionis. **Judas** em̄ cū suis vsq: q̄q: hostium turbas stravit 7 victoriam habuit. q: doctores sancti veritatis asserores 7 vniūsi erroris expugnatores diuina ope adiuti. vbiq: de hostibz suis trophæum victorię capiunt. vnde dicere cū paulo possunt. Deo aut gratias q̄ semp̄ triūphat nos in christo iesu 7 odorē noticię suę manifestat per nos in omni loco.

Unde ad ciuitatem zc. Scitopolite q̄ iudeos benigne tractātes pro beneficijs suis a iuda gratiā 7 laudem p̄meruerūt. significant eos qui doctores sanctos 7 confessores rectę fidei recipiūt. 7 solatijs corporalibus pro vrbibus adiuant. quoz merces inuacū non peribit. maxime cū dñs in enāgelio de talibus ad ap̄s dicat. Qui recipit vos me recipit. 7 qui recipit p̄betam in noie p̄betę mercedem p̄betę accipiet. Et quicūq: recipit iustū in nomine iusti: mercedem iusti accipiet. 7 quicūq: potū dedecit vni ex minimis istis calicē aque frigidę t̄m̄ in nomine discipuli. amē dico vobis nō perdet mercedem suam. **Unde** 7 iobes scribēs ad gayū in ep̄stola sua ait. Carissime fideliter facis quidquid oparis in fr̄s. 7 hoc in peregrinos qui testimoniū reddiderint caritati tuę in cōspectu ecclesię quos benefaciens deduces digne deo. qui p̄ noie eius p̄fecti sūt nihil accipiēt a gentibz. **Nos** ergo debemus suscipere huiusmodi vt cooperatores simus veritatis. **Sic** 7 paulus h̄m̄i laudauit scribens ad corinthios. Obsecro fratres nostros domū stephane 7 fortunati qm̄ sūt p̄mitte adhaic. 7 i miserrū sanctorū ordīnauerunt seip̄s. vt 7 vos subiecti sitis h̄m̄i. 7 omni cooperanti 7 laboranti. **Gaudeo** aut in p̄ntia stephane. 7 fortunati 7 adhaic quoniā id quod nobis deerat ipsi suppleuerūt. refecerūt em̄ spir̄itū nostrū 7 vestrum. **Cognoscite** ergo qui huiusmodi sunt.

Et post pentecosten zc. Gorgias p̄positus ydumeg bene pōt ty

viginti quinq: milia prostrauerūt. **Unde** ad ciuitatem scitarum abierūt que ab hierosolimis sexcentis stadijs aberat **Contestantibus** autem his q̄ apud scitopolitas erant iudeis q̄ benigne ab eis haberentur. etiam temporibus infelicitatis. qd̄ modeste secum egerint gratias agentes eis 7 exhortati etiam de cetero erga genus suum benignos esse venterunt hierosolimaz die solenni septimanarum instante. **Et post pentecosten** abierūt cōtra gorgiam p̄positum ydumeg. **Erant** autē cum pedibus tribus milibus 7 equibus quadringentis. **Quibus congressis:** contigit paucos ruere iudeorum. **Dositheus** vero qdā de bachinozis eques vir fortis gorgiam tenebat. 7 cum illum vellet capere viuum eques quidam de tratribz irruit in eum. **humerūq:** eius amputauit. atq: ita gorgias effugit in marisan. **At illis** qui cum esdrin erant diutius pugnātibz 7 fatigatis. iuocauit dominum iudas adiutorem 7 duces

pū gerere dyabolū qui rubea atq: sanguinolenta semp̄ delectatus conuersione. sp̄m̄ n̄ aliquid virtutū simulat. sicut ipse per vicia sedulo p̄tra virtutes pugnet. **Unde** simplices quoslibet de fidelium numero astu deludēs interficiat. sed tamen victoria diuturna nō potit quin potius p̄ ducatū veri iudę milibus ipsius dominū inuocantibus adiutorem. ac p̄cibus atq: hymnis insistentibus. ps aduersa timore cōfusa in fugā vertit. 7 totius trium p̄bi bonoz veris dei cultoribus tribuit. **Unde** petrus scribens ad credentes in ep̄stola sua ait. **Humiliamini** igitur sub potenti manu dñi vt vos exaltet in tēpore visitationis. omnes sollicitudinē vr̄az. p̄iāntes i. e. q. i. c. e. d. v. **Sobrius** estote 7 vigilate. q: adūsarius vi dyabolus tanq: leo rugiens circuit q̄res quem deuoret cui resistite fortes in fide. **Hinc** 7 per paulū d̄. **Resistite** dyabolo 7 fugiet a vobis. **Quo** voluit gorgiam volebat capere viuū. sed non poterat q: humero eius apurato hostis de manibz eius euasit. hoc p̄ figurā ostendit. q: non humana fortitudine. sed ope diuina hostis antiquus vincit. **Nā** qui p̄ua virtute cū pelagianis confidens victoriam adipisci sperat de dyabolo. is p̄fecto non hostem vincit. s̄ nec sanitatis suę statū illesum custodit. **Et sequenti die.** **Qui** ab hoste p̄pter ydolatriā occultam p̄strati sunt. quos melius significat q̄ eos q̄ se i secreto cordis p̄cipit atq: auariciam cōtaminant. quasi de ydoloꝝ donarijs sub tunica gestant. qui virtutū opa causa cupiditatis terrenę seu ambitione humane laudis foris agitant. s̄ sub velamine pietatis doloz nequitię in tus celant. **Tales** merito ab hostibz prosternunt. q: virus vobis qd̄ corā aspectu hoīm latuit. interni iudicij intuitū nō fecerit. **Quā** cupidas atq: auaricia ydolatra sūt. offendit paulus dicens. **Radix** omnium maloz est cupiditas. quā quidā appetentes errauerūt a fide. 7 inseruerunt se doloribus multis. **Et iterū.** **Hoc** aut inquit satore intelligentes q̄ omnis fornicator aut imundus aut auarus. qd̄ est ydoloꝝ fruitus. non habet hereditatē in regno christi 7 dei. p̄pter hec em̄ venit ira dei in filios dissidentię. **Contra** hoc viuū saluatoris h̄m̄i mentibz medicari volens in enāgelio docet dicens. **Attendite** ne iusticiā vestrā faciatis corā hominibz vt videamini ab eis. **Alioquin** mercedem nō habebitis apud patrem vestrum qui in celis est. **Et iterū.** **Videte** inquit 7 caueat ab omni auaricia. q: non in abundantia cuiusq: vita eius est ex his que possidet. **Disticus** iudas militibus suis p̄pter simulationē casū euicire cōsiderās. nō tulerit eos sed p̄terna pietate consulit tā p̄cibz p̄ peccatis eoz interueniendo q̄ etiā verbo p̄dicationis atq: exhortationis errore illoꝝ corrigēdo. **Quin** pietatis cultui iterū restituti cautius deinceps se obseruent. ne simili ruina iterū in dexterus cadāt. iuxta illud euangelicū. **Ece** sanus factus es noli vltra peccare ne deterius tibi aliquid contingat. **At vero fortissimus zc.** **Quo** post exitū vitę p̄sentis p̄ fidelium

belli fieri. incipiens voce patria et cū hymnis clamorem extollēs. fuggam gorgię militibus incussit. **Judas** autem collecto exercitu venit in ciuitates odollā. **Et cū** septima dies superueniret scdm̄ cōsuetudinem purificati. in eodem loco sabatū egerunt. **Et sequenti die** venit cum suis iudas vt corpa prostratorum tolleret. 7 cum parentibus poneret in sepulcris paternis. **In** uenerunt autē subito sub tunicis interfectoz de donarijs ydoloꝝ que apud iamniā fuerunt. a quibus lex prohibet iudeos. **Omni** bus ergo manifestum factū est. ob hanc causam eos corruisse **Omēs** itaq: benedixerunt iustum iudicium domini. q̄ occulta fecerat manifesta. atq: ita ad p̄ces conuersi rogauerunt vt id quod factum fuerat delictū obliuioni traderetur. **At vero fortissimus iudas** hortabatur populum conseruare se sine peccato. sub oculis videntes que facta sunt pro peccatis eorum qui prostrati sunt. **Et facta** collectione

peccatis eto
7 elemosinar
dū q̄m̄s b
medo res ag
foliant 7 p̄
ostendit. 7 in
vīs. vbi de
cū blasphem
tant. irren
cū illud esse
an. Qui dice
p̄ra spiritali
remittet a no
sculo neq: in
cū em̄ v̄reri
lud irremissib
cū. ostendit at
p̄cēti q̄ em̄
ra vita posse
Qualiter aut
atq: salate ag
ostendunt san
in scripturis si
placuit vni ca
de opulentiā la
gūm̄. b̄m̄ op
rendū. lecori n
tes bis similia
tri patū dicit
redā. Refe. 7 ei
ratas pater in
ad laurentium
spe 7 caritate p
ita dicens. Lep
q̄ in h̄m̄i
7 v̄m̄iā resurre
interpositū est
ab om̄s recep
dicit. sicut vna
toga est. vel re
cipiā p̄ eo q̄
est in carne cū v
p̄cibz negandū
atq: aias p̄cra
ū v̄m̄iā v̄m̄iā
p̄ll factū me
ne offer. vt den
q̄ in ecclesia fi
sunt es qui cū v
b̄p̄sibi vt post
sunt p̄cēti mer
Et em̄ quidā
medis. nec iā l
vt nō regat ist
mōre. nec tam
em̄ non p̄mit ist
mōre. Et ergo
toto vt h̄m̄i nō
7 est rursus illis
lis. vt nec bis
cū v̄m̄iā transi
leuā. q̄ circa h
ne meriti cōp̄a
sunt post hanc vi
nam quā p̄ v̄
ei. Remo aut p̄
q̄ b̄m̄i neglece
obicit a dño p̄
P̄d̄ igit ista q̄
fuitis cōm̄end
frequentat eccle
ap̄licę sūt ad d̄
tanq: q̄ dicit e

peccatis exorandū sit. z elemosinarū op^o agē dū q̄tinus hi p q̄z re medio res agit a pccis soluant. z plens locus ostendit. z in euāgelio dñs. vbi de spūsan / cti blasphemā dispū taut. irremissibile pec catū illud esse ostēdes ait. Qui dixerit x̄bz p̄tra spūsanctū nō remittet ei neq; in hoc seculo neq; in futuro. Cū em̄ dixerit vnus il lud irremissibile eē pec catū. ostēdit alia tā in presenti q̄ etiā in futu ra vita posse remitti. Qualiter autē p defun ctōz salute agendū sit ostendunt sancti p̄es in scripturis suis. Cū placuit vnū capitulū de opusculis sancti au gustini. hūc op̄i inse rendū. lectori mandā tes his similia in alio rū patrū dicitis requi rēda. Refe t ei memo ratus pater in ope qd̄ ad laurentium de fide spe z caritate p̄scrip sit ita dicens. Tēpus autē qd̄ in hōm̄is mortē z vltimā resurrectōem interpositū est animas abditis receptacul̄ cō tinet. sicut vnaqueq; digna est. vel rege vel erūpna p eo q̄ fouit est in carne cū vineret. Neq; negandū ē defū ctōz aīas pietate suo tū vinctū releuari. cū p̄ll̄ factū mediato ris offert. v̄ elemosine que in ecclesia sūt. h̄ p sūt eis qui cū vinerēt hēc sibi vt postea pos sint p̄desse meruerunt. Est em̄ quidā vinedi modus. neciā bonus vt nō req̄rat ista post mortē. nec tam malus cui non p̄sint ista post mortē. Est ergo tal̄ in bono vt hēc nō req̄rat z est rursus illis in ma lis. vt nec his valeat cū h̄ vitā transferit ad itenari. q̄ circa hic om ne meritū cōpat q̄ pos sit post hanc vitā rele uari quispiā vel gūa ri. Demo aut̄ putet se qd̄ hic neglexerit cum obierit a dño p̄mereri. Nō igit̄ ista q̄ pro re functis cōmendandis frequentat ecclesia. illi aplice sūt aduersa sen tentiā q̄ dicit̄ est. Dēs

misit hierosolimā duodecim milia dragmas argēti offerri p peccatis mortuoz sacrificiū. bñ z religiose de resurrectione cogitās. Nisi em̄ eos q̄ ceciderāt resurrecturos spe raret supflūū videre z vanū oza re p mortuis. Et qz cōsiderabat q̄ hi q̄ cū pietate dozmitionē accepe rāt. optimam hēnt repositā grāz. Scā ergo z salubris est cogitatio p defunctis exorare. vt a pccis sol uantur.

Ca. XIII.

Anno cētesimo quadragesimonono p̄gno uit iudas antiochū eupatorē veni re cū multitudine aduersus iudēā z cū eo lysia pcuratorē z p̄positūz negocioz secū h̄ntem pedītū cētū decē milia. z equitū quinq; milia. z elephātos vigintiduos. cur^o cū falcibus trecētos. Cōmiscuit autē se illis z menelaus. z cū multa fal lacia de p̄cabat antiochū non p pa trie salute. sed sperās se cōstitui in p̄ncipatū. Sed rex reguz suscita uit animos antiochi in p̄cōrem. z suggerente lysia hūc esse causam omniū maloz. iussit vt eis est con suetudo cōprehēsū i eodē loco ne cari. Erat autē in eodem loco turris q̄nquaginta cubitoz aggestū vn diq; h̄ns cineris. Hec prospectuz hēbat in p̄ceps. Inde in cinerē de iici iussit sacrilegū om̄ibus eū pro pellentibus ad interitū. z tali legi p̄uaricatorē legis p̄rigit mori. nec terre dari menelaū. Et quidē satis iuste. Nā qz multa erga arā dei de licta commisit. cuius ignis z cinis erat scūs. ipse in cineris morte dā natus est. Sed rex mente effrena tus veniebat nequiorē se p̄e suo iudēis on̄surū. Quib^o iudas p̄gni tis p̄cepit p̄plo vt die ac nocte do minū inuocarēt. q̄ sic semp z nūc adiuuaret eos. Quippe qui lege z

patria scōq; tēplo priuari vereren tur. ac populū qui nup paululū re spirasset. ne sineret rursus blasphe mis nationibus subdi. Om̄ibus itaq; id simul faciētibus z petenti bus a dño misericordiā cū fletu et ieiunijs p tridū cōtinuū prostra tis hortatus est eos iudas vt se p̄ pararent. Ipse ho cū seniozib^o co gitauit priusq; rex admoueret ex ercītū ad iudēā z obtineret ciuita tē exire. z dñi iudicio p̄mittere exi tū rei. Dās igit̄ p̄tatem omniū deo mūdi creatori. z hortatus suos vt fortiter dimicārēt. z vsq; ad mortē pro legibus. tēplo. ciuitate. patria z ciuibus. starent. circa modū ex ercītū cōstituit. Et dato signo suis dei victozie. iuuenibus fortissimis electis. nocte aggressus aulā regiā in castris infecit viros quattuor milia z maximū elephātoz cū his q̄ suppositi erāt. Sūmoq; metu ac p̄urbatione hostiū repleuerūt castra. rebzsq; p̄spere gestis abierūt. Hoc aut̄ factū est die illucescente adiuuante eū dñi p̄tectione. Sed rex accepit gustu audaciē iudēoz machinis difficultates locoz tem p̄bat. z bethsurē que erat iudēo rū p̄sidiū munitū castra admoue bat. sed fugabat. impingebat. mi nuebat. Dis autē qui intus erāt iu das necessaria ministrabat. Nun ciabat aut̄ misteria hostibus rodu tus quidā de iudaico exercitu qui requisitus cōprehensus cōclusus est. Iterū rex sermonez habuit ad eos q̄ erāt in bethsuris. dexterā de dit. accepit. abijt. p̄misit cū iuda. su peratus est. Ut autem p̄gnouit re bellasse philippū antiochiē q̄ reli ctus erat sup negocia. mēte cōster natus iudēos deprecatus est. sub ditusq; eis. iurat de om̄ibus q̄bus iustum est visum. z reconciliatus obtulit sacrificiū. honorificauit tē

em̄ stabimus ante tri bunal christi. vt refe rat vnusquisq; fm ea que p corpus gessit. si ue bonū siue malū. q̄a etiā h̄ meritū sibi q̄sq; cū in corpe viueret cō parauit vt ei possint ista p̄desse. Nō em̄ om nibus plunt. z q̄re nō om̄ib; p̄sūt. nisi p̄pter differentia vite quam quisq; gessit in corpe. Cū ergo sacrificia siue altaris siue q̄ncauq; elemosinaz p̄ baptisa tis defunctis offerunt p valde bonis: gratia rū actōnes sūt. nō pro valde malis propicia tōnes sūt. p valde ma lis. etiā si nulla sūt ad iumēta mortuoz. q̄les cūq; viuoz cōsolatō nes sūt. quib; aut̄ p̄sūt aut ad hoc profunt vt plena fiat similitudo. aut certe vt tolerabilior si at damnatio. Sed rex mēte p̄stona que bellum antiochi eupatoris et lysie procuratoris eius contra iudēos narrat in priorū libro p̄memo rata simul z iuxta alle goriā explicata est. H̄ illud qd̄ consequenter narrat. q̄ in castris re gis nocte interfecta su issent p iudēos q̄tuoꝝ decim milia. z maximū elephātoz cū his q̄ suppositi erāt. in pore narratiōe manifestius exprimit. vbi refertur q̄ cleazarus filius san ra iudēus vidēs vnaz de bestijs locicatā lori cis regis eminentē sup ceteras bestias. cū estu maret q̄ in ea esset rex irrūpens in legionem. subtus pedes elephan tis cōcurrerit. eūq; inf fecerit. Qui cadēs sup ipsū pondere suo cum oppressit. z mortuus ē. Cuius significatō sp̄i ritualis ibi explanata ē cū iactantia supboruz p̄prio nisu cōtrita mō strā. dicēte scriptura: ois arrogans abomi natio ē apud deū. Et item. Ante ruinā exal tat cor. z an̄ gloriā hu miliat. Et alibi super bis aut̄ resistit deus. z humilib; dat grāz. Et in euāgelio dñs dicit. Om̄is qui se exaltat humiliabitur. z qui se

humi-eral. Post hec autē hystoria explicat qualiter demetrius filius selenci iudeā veniens et regno potitus p alchimū incitaret adū sus iudā et socios eius vbi ita scriptus est. Alchimus autē.

plū. et munera posuit. machabeus ampleratus ē. et fecit eū a ptholo maide vsq; ad gerrenos ducem et principem. Ut autē venit ptholo maida grauitē ferebat ptho lomēs amiciciē cōuentionē indignantes. ne forte sedus irrūpent. Tunc ascendit lissias tribunal et exposuit rationē et populū sedauit. regressusq; antiochiam. Et hoc mō regis profectio et reditus processit.

Ca. XIII.

Ed post triēnū

tēpus cognouit iudas et qui cū eo erāt. demetriū selenci cū multitudine valida et nauibus portuz tripolis ascendisse ad loca oportuna. et tenuisse regiones aduersus antiochū et eius ducē lysia Alchimus autē qdā qui sūmus sacerdos fuerat. sed volūtariē coinquatus est tēpibus cōmitionis. considerans nullo mō sibi esse salutes neq; accessū ad altare. venit ad demetriū regē centesimo quinquagesimo anno offerens ei aureā corōnā. et palmā sup hęc et talos q; templi esse videbant. Et ipsa die qdēz siluit. Tēpus autē oportunū demetriē suę nactus conuocatus a demetrio ad psiliū. et interrogatus qbus reb; et cōsilijs iudēi niterent mēdit. Ipsi q; dicunt assidei iudeoz qbus pgest iudas machabeus bella nutiūt. seditiones mouēt. nec patiūtur regnū esse quietum. Nā et ego defraudatus parentū gloria. dico aut sūmo sacerdotio huc veni primo quidē vtilitatibus regis fidez seruans. secūdo aut ciuib; etiāz cōsulens. Nā illoz p̄auitate vniuersū genus nostrū nō minime vexat. Sed oro his singulis oret cōgnitis. et regiōi et generi scdm promulgatā omībus humanitatē tuā prospice. Nā quādū supest iudas impossibile est pacē esse negocijs.

Alchimus autē dicit regi talos simul cū corōna aurea et palmā alchimū obtulisse. ostendit q; ei regni dignitatē et victoriā hostiū simul cū templi cultu p iudiciū munerum suoz portendēdo promisit. Talos enim dicit vasa offerentia eē iuxta modū turriū scā cū quib; in hōpniis festiuitatib; offerbant. quoz similitudo hactenus in quibusdā locis habet. Assidei autē dicit illi esse iudēi q; semper cultui diuino insudabāt. ab assiditate vocati. dicit q; assidei quasi assidui. qles iudas et sui auxiliatores in cultura dei et obseruatōe legis ipsius fuerunt. Alij hō assideos ab mūdicia vocatos asserūt quasi mūdicos iudeos. eo q; se ab ydolatria et a ritu gentiliū sepabant. Demetrius autē audita relatōne alchimī. cū et ceteri q; inimici erāt iudēi in accusatione fauebāt statim nichanorē p̄positūz elephantoz ducē misit in iudeā. datis mādatis vt ipsū qdē iudā caperet et eos q; cū illo erāt dispergeret et vt constitueret alchimū maximi templi sūmū sacerdotem. Qui iudēā veniens. primuz pacis se finxit sedul cū iudēis hē velle. postea

Talibus autē ab eo dictis et ceteri amici hostiliter se hñtes aduersus iudā demetriū inflamauerūt. Qui statim nichanorē p̄positū elephantoz ducē misit in iudeā. datis mādatis vt ipsū qdē iudā caperet viuum. eos vero q; cū illo erāt dispergeret. et cōstitueret alchimū maximi tēpli sūmum sacerdotem. Tunc gētes quę de iudeā fugerant iudā segregatim se nichanori miscebāt miserias et clades iudeo p̄ prosperitates rerum suarū existimantes. Audito itaq; iudēi nichanoris aduentu. et cōuentu nationū. cōspersa terra rogabant cū q; populū suū cōstituit in eternum. quicq; suā portione signis euidentiū protegit. Impate autē duce. statim inde mouerūt. cōuenerūtq; ad castellū desau. Symon vero frater iudēi miserat cū nichanore. sed p̄trius est repentino aduentu aduersariozū. Nichanorē in audies virtutem cōmitū iudē et animi magnitudinem quā p patrię certaminibus habebant. sanguine iudiciū facere metuebat. Quāobzē p̄misit possidēniū et theodotiū et mathiā vt darēt detras atq; acciperent. Et cū diu de his cōsiliū ageretur. et ipse dux ad multitudinē retulisset. omnium fuit vna sententia amicicijs annuere. Itaq; diē constituerunt qua secrete inter se agerēt. et singulis selēz prolātē sunt et posite. D̄cepit autē iudas armatos esse locis opportunis ne forte ab hostibus mali repente aliqd oziret. et cōgruū colloquiū fecerūt. Morabat autē nichanor hierosolimis nihilq; iniq; agebat. gregesq; turbaz quę cōgregatę fuerāt dimisit. Dabebat autem iudā semp carum ex animo. et erat viro inclinatus. Rogauitq; eū ducere vxorē. filiosq; procreare. Nuptias fecit. quiete egit. cōmunisq;

manifestata inimicicia monstrant se esse hostem neq;simū magis q; fidelē amicū. Sed diuina virtute p̄strat blasphemie cōtra tēp̄ prolātē. et p̄tinacę suę penas luit. quę oia in p̄ois libri hystoria cōtinent. licet aliq; q; ibi p̄pter festinationē narrantis omīssa sunt. in huius narratione inserita reperiat. Allegorie autē sensus iuxta modū ingenioli mei de hac eadem re ibi expositus ē. nec iterare mō necesse est.

Ratias autem dicitur. Hoc qui dicitur legentes et inueniunt in scriptis q; ratias p̄p̄ia manu sibi libens montē. dicitur. Et cetera. Et contra rationes suos indignos agi. ne forte similes animi credat. cum necessitas viderit. p̄p̄ia sibi ip̄s p̄p̄ia acta aliquo mō inferendam esse mortē q; iudēiū vniū in manus peccator. vti hęc arbitratūs sum. et tunc venerādi patris magistri hinc oportet aliqua insere.

vitebant. **A**chimus autem videns caritatem illorum adinuicem. et conuentiones. venit ad demetrium. et dicebat nichanoribus rebus alienis assentire. iudaeque regni insidiatores successorem sibi destinasse. Itaque rex exasperatus. et pessimis huius criminatōibus irritatus. scripsit nichanori dicens. grauius se quidem ferre de amicitiae conuentione iussitque machabeum citius mittere victum antiochia. Quibus cognitis nichanor consternabatur. et grauius ferebat si ea quae conuenerant irrita faceret. nihil lesus a viro. sed quia regi resistere non poterat obseruabat oportunitatem qua praecipuum perficeret. Et machabeus videns austerius se agere nichanorem et consuetum occursum ferocius exhibentem intelligens non ex bono esse austeritatem istam. paucis suorum congregatis. occultrauit se a nichanore. Quod ut ille cognouit fortiter se a viro praeventum venit ad maximum et sanctissimum templum. et sacerdotibus solitas hostias offerentibus iussit tradi sibi virum. Quibus cum iuramento dicentibus nescire se ubi esset qui querebatur. extendens manum ad templum iurauit. Nisi mihi iudaeum vincitum tradideritis. istud dei fanum in planiciem deducam et altare effodiam. et templum hoc libero patri consecrabo. Et his dictis abiit. Sacerdotes autem protendentes manus in celum inuocabant deum qui propugnator semper esset gentis ipsorum. haec dicentes. Tu domine vniuersitatis qui nullius indiges. voluisti templum habitationis tuae in nobis fieri. Et nunc sancte sanctorum omnium domine. conserua in eternum domum istam impolutam quae nuper munda est. Razias autem quidam de senioribus ab hierosolymis delatus est nicha-

Razias autem quidam etc. Hoc quidam legentes et inuenientes ibi scriptum quod razias propria manu sibi inferens mortem. elegisset nobiliter moti potius quam subditus fieri peccatoribus. et contra natales suos indignis iniurijs agi. ne forte simplicioris animi credat cum necessitas viderit potius sibi met ipsis proprio actu aliquo modo inferendam esse mortem quam incidendum vinum in manus peccatorum. vti se fore arbitratus sum ex dictis venerandi patris augustini huic operi non aliqua inferre

nozi. vir amator civitatis. et valde bene audiens qui pro affectu pacis iudeorum appellabatur. **D**ic multis temporibus continentiae proposito tenuit in iudaismo. corpusque et animam contemptus tradere pro perseverantia. Volens autem nichanor manifestare odium quod habebat in iudeos. misit milites quingentos ut eum comprehenderent. Putabat autem si illum deceperet. sese cladem maximam iudeis illaturum. turbis autem irruere in domum eius. et ianuam dirumpere. atque ignem admouere cupientibus. cum iam comprehenderetur gladio se percussit. eligens nobiliter se potius mori quam subditus esse peccatoribus. et contra natales suos indignis iniurijs agi. Sed cum per festinationem non certo ictu plagam dedisset. et turba intra hostia irrumperet. audacter recurrens ad murum. praecipitavit semetipsum viriliter in turbas. quibus locum velociter dantibus casus eius venit per mediam cervicem. Et cum adhuc spiraret accessus animo surrexit. et cum sanguis eius magno fluxu deflueret. et gravissimis vulneribus esset faucibus. cursu turbam pertransiit. et stans supra petram quandam preruptam. et iam exanguis effectus proplexus intestina sua utrisque manibus piecit supra turbas iuocans dominatorem vite ac spiritus. ut haec illi iterum redderet. atque ita vita defunctus est.

Ca. XV.
Nichanor autem ut comperit iudam esse in locis samariae. cogitavit die sabbati cum omni impetu committere bellum. iudeis vero qui illum per necessitatem sequebantur dicentibus. ne ita ferociter et barbaramente fece-

re. unde lector sobrius quid sibi de talibus rebus agendum sit intelligeret. Refert autem memoratus per in primo suo libro de civitate dei. ubi vtrum alicui liceat seipsum interficere. copioso tractatu disputavit ita dicens. Sicut enim multi se interemerunt ne in manus hostium pervenirent. Non modo querimus vtrum sit factum sed vtrum fuerit faciendum. Sana quippe ratio etiam exemplis ante ponenda est. cui quidem exempla concordant. si illa quae tanto digniora sunt imitatio. quanto excellentiora pietate animi fecerunt patriarchae non prophetae. non apostoli. quia et ipse dominus christus quando eos si peccationem pateret. fugere admonuit de civitate. potuit admonere ut sibi manus inferrent. ne in manus persecutorum pervenirent. Porro si hoc ille non iussit aut monuit ut eo modo sui ex hac vita migrarent. quibus migrantibus se mansiones aeternas preparatum esse promittit. Quibus exempla opponant gentes quae ignorant deum manifestum est hoc non licere colentibus unum verum deum. Restat ut de homine intelligamus quod dictum est. Non occides. neque alter. nec te. neque enim qui se occidit aliud quam hominem occidit. Quasdam vero exceptiones eadem ipsa divina fecit autoritas. ut si liceat hominem occidere. His exceptis quos deus occidi iubet sine data lege. siue ad personam pro tempore expressa iussione. Non autem ipse occidit. qui ministerium debet iuberi. sicut amicum gladio veteri et ideo nequaquam contra hoc praecipuum fecerunt quod dictum est. non occides qui deo auctore bella gesserunt. aut personarum gerentes publice potestatis. siue divinas leges. Est iustissimum rationis impium sceleratos morte puniunt. et abraham non solum non est culpatus crudelitatis crimine. verum etiam laudatus nomine pietatis. quod

voluit filium neque scelerate: sed obedienter occidit. merito que ritur virum pro dei iussu sit habendum quod septem filia que pro occurrunt occidit. cum id se novisset immolaturum deo quod ei redenti de prelio victori primus occurrisset nec samson aliter excusatur qui semetipsum cum hostibus ruina domus oppulsi. nisi quia spiritus latenter insinuerat. qui per illum miracula faciebat. His ergo exceptis quos lex generaliter iusta. vel ipse deus iusticie deus specialiter occidi iubet. quisquis hominem vel seipsum vel quemlibet occiderit. homicidij crimine innectitur. et quicumque hoc in seipsis perpetraverunt. animi magnitudine forsasse mirandi non sapientie sanitate laudandi sunt. quia si rationem diligentius consulas. nec ipsa quidem animi magnitudo recte nominatur nisi quisque non vacillando tolerare. vel quecumque aspera vel aliena peccata. seipsum interemerit. Magis enim mens infirma deprehenditur que ferre non potest vel duram sui corporis firmitatem. vel stultam vulgi opinionem. maiorque animus videtur est qui vitam eternam magis pro ferre quam fugere. et humanum iudicium maximeque vulgare quod plerumque caligie terroris involuntur. per conscientie luce ac puritate contemneret.

Erat autem homo si quis autem quesierit vtrum hec visio ad misterium aliquod referri possit. si non fallor in ea sentire potest quod omnia sacerdos sacerdotali significaret ordinem et hieremias propheta qui interpretatur excelsus domini. ipsi domini et caput exprimat prophetam. De quo moyses dicit. prophetam suscitabit vobis dominus de fratribus vestris. ipsi tamen me audietis. Et ysaiah. Quiescite inquit ab homine cuius spiritus in naribus eius. quia excelsus reputatus est ipse. Sacerdotalis igitur ordo per homines qui in tem-

ris. sed honorem tribue diei sanctificationis. et honora eum qui universa conspicit. At ille infelix interrogavit si est potens in celo qui imperavit agi diem sabbatorum. Et respondentibus illis. est dominus vivus ipse in celo potens. qui iussit agi septimam diem. At ille ait. Et ego potens sum super terram qui impero sumi arma. et negocia regis impleri. Tamen non obtinuit ut consilium perficeret. Et nichanor qui cum summa superbia erectus cogitauerat commune tropheum statuere de iudea. Machabeus autem confidebat semper cum omni spe auxilium sibi a deo affuturum. et hortabatur suos ne formidarent ad adventum nationum. sed in mente haberent adiutoria sibi de celo facta et nunc sperarent ab omnipotente adfuturam sibi victoriam. Et allocutus est eos de lege et prophetis admonens etiam certaminum que fecerant prius. promptiores eos constituit. Et ita animis eorum erectis simul ostendebat gentium fallaciam. et iuramentorum perjuracionem. Singulos autem eorum armavit. non clipei et hastae munitione. sed sermonibus optimis et exhortationibus. exposito digno fide somnio per quod universos letificavit. Erat autem huiusmodi visus. Omnia qui fuerat summus sacerdos virum bonum et benignum verecundum visu. modestum moribus. et eloquio decorum. et qui a puero in virtutibus exercitatus sit manus protendentem orare pro omni populo iudeorum. Post hoc apparuisse et alium virum etate et gloria mirabilem. et magni decoris habitudinem circa illum. Respondentem vero omnia dixisse. Dic fratrum est amator. et populi israel. hic est

qui multum orat pro populo. et universa sancta civitate hieremias propheta dei. Extendisse autem hieremiam dexteram. et dedisse iudei gladium aureum dicentem. Accipe sanctum gladium munus a deo. in quo deicietis adversarios populi mei israel. Exhortati itaque iudei sermonibus bonis valde. de quibus extolli posset impetus. et animi iuvenum confortari. statuerunt dimicare et confligere fortiter. ut virtus de negociis iudicaret. eo quod civitas sancta et templum periclitarentur. Erat enim pro viribus et filiis. itemque pro fratribus et cognatis minor sollicitudo. maximus vero et primus pro sanctitate timor erit templi. Sed et hi qui in civitate erant. non minimam sollicitudinem habebant pro his qui congressuri erant. et cum iam omnes sperarent iudicium futurum hostesque adessent et exercitus esset ordinatus. bestie equitesque oportuno in loco compositi. considerans machabeus adventum multitudinis et apparatus varium armorum. ac ferocitatem bestiarum. extendens manus in celum. prodigia facientem dominum invocavit. qui non secundum armorum potentiam. sed put ipsi placet dat dignis victoria. Dixit autem invocans hoc modo. Tu domine qui misisti angelum tuum sub ezechia rege iuda. et interfecisti de castris sennacherib centum octoginta quinque milia. et nunc dominator celorum mitte angelum tuum bonum ante nos: in timore et tremore magnitudinis brachii tui ut metuant qui cum blasphemia veniunt adversus populum sanctum tuum. Et hic qui videm ita peroravit. Nichanor autem et qui cum eo erant cum tubis et canticis admonebant Judas vero et qui cum eo erant

pro dei. sed veteri testamento divino officio rite fungebant. non solum pro populi delictis exorabat. sed etiam incarnationem mediatoris nostri futuram demonstribat. cuius ope mundus salvandus erat. De quo iobes apertus in epistola sua ait. Ad vocatum habemus apud patrem iesum christum iustum. et ipse est propitiatio pro peccatis nostris et non timor pro peccatis nostris sed etiam pro totius mundi. Sic ergo dedit gladium aureum iudei. cum divina scriptam sensu spiritali fulgentem ad munimen totius ecclesie defensionemque populi sui sanctis precessit doctoribus quibus contra hostes universos armatura vterent celesti et hostium prostererent multitudinem.

inuocato deo p orationes cōgressi sunt. manu quidē pugnantes. sed et dominū cordibus orantes prostrauerunt nō minus .xxv. milia p̄sentia dei magnifice delectati. **T**uncq̄ cessassent. et euz gaudio redirent. cognouerunt nichanozem ruisse cū armis suis. **F**acto itaq̄ clamore et perturbatione excitata patria voce omnipotentem dominum benedicebant. **P**recepit autē iudas qui p̄ oia corpore et animo mori. p̄ ciuibus paratus erat. caput nichanozis et manū cū humero abscisam hierosolimā perferri. **Q**uo cū puenisset cōuocatis cōtribulibus et sacerdotibus ad altare. accessit ad eos qui in arce erant. et ostēso capite nichanozis et manu nefaria quā extenderat contra dominum sanctam omnipotentis dei. magnifice gloriatus est. **L**inguas etiam impij nichanozis p̄cisam iussit p̄cularim auibus dari. manum autē dementis contra tēpluz suspēdi. **O**mnes igit̄ celi dominū benedixerunt dicētes. **B**enedic̄ qui locū suum incontaminatū cōseruauit. **S**uspendit autē nichano

ris caput in summa arce vt enidē esset et manifestū signū auxiliij dei. **I**git̄ omnes cōmuni consilio decreuerunt nullo modo diem istum absq̄ cēlebritate p̄terire. habere autē cēlebritatez terciadecima die mensis adar. qui dicit̄ voce syriacha p̄die mardochei die. **I**gitur his erga nichanozē gestis et ex illis temporib⁹ ab hebreis ciuitate possessa. ego quoq̄ in his faciam finē sermonis. **E**t siquidem bene et vt hystorie cōpetit. hoc et ipse velim si autē minus digne. concedendū est mihi. **S**icut em̄ vinū semper bibere aut semper aquam contrariū est. alterius autē vti delectabile. ita legentibus si semper exact⁹ sit sermo. non erit gratus. hic ergo erit consummatus.

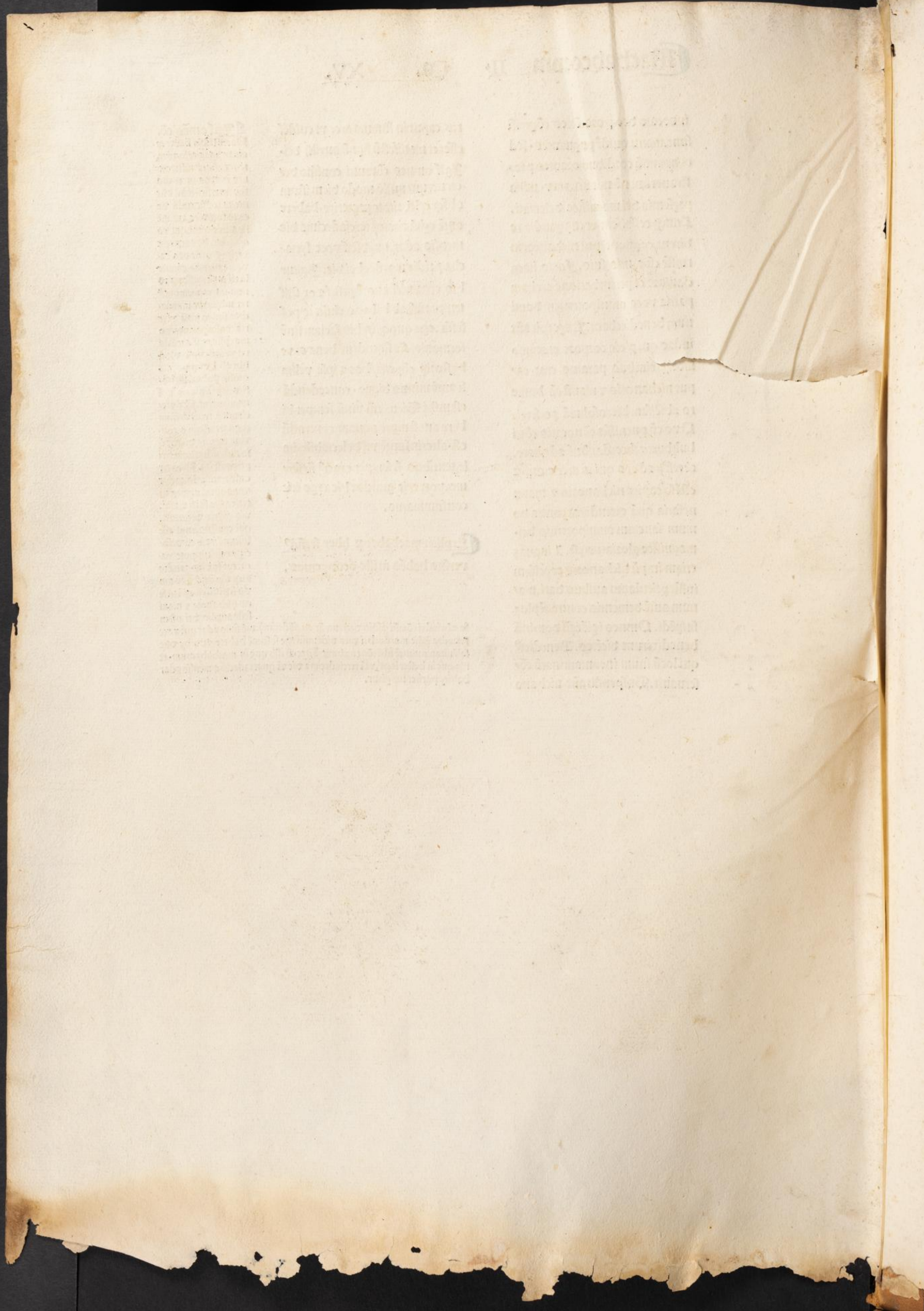
ExPLICIT MACHABEORUM LIBER SECUND⁹
VERSUS HABES MILLE OCTINGENTOS.

so oēs iudei cōmūi p̄silio decreuerūt terciadecimā diē m̄sis adar qui voce syriacha p̄die mardochei dies dicit̄. om̄i tpe solennē habere. et ita h̄c duz solēnitates inuicē sibi cōueniebant. **H**ec est ista quz in machabgorum. et illa quz in hester legit̄. vt i terciadecima die et i quartadecima mensis adar habitz pariter iungētur.

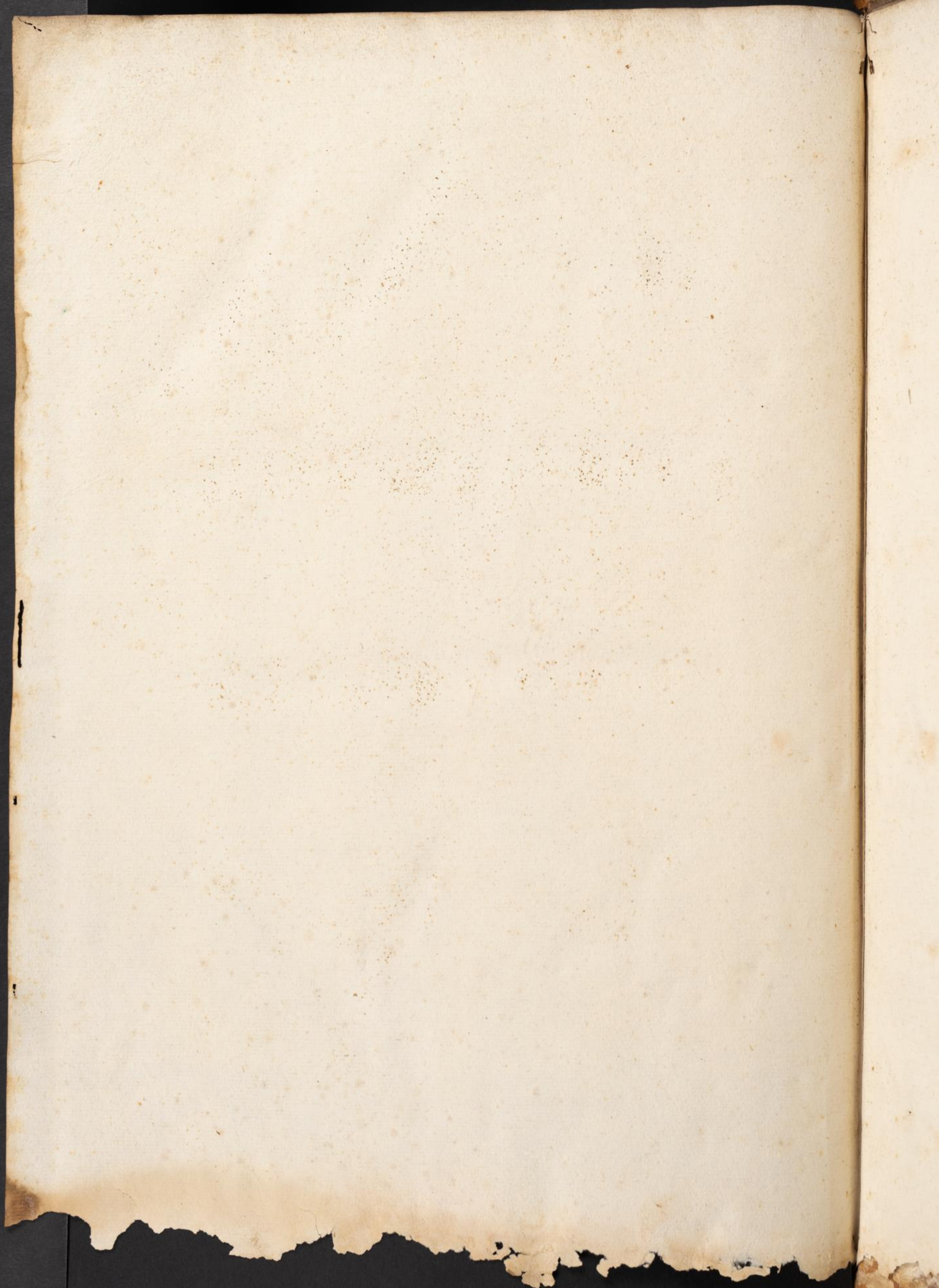
Igit̄ omēs cō. **P**arrat liber hester q̄ aman agagite suadente. rex assuer⁹ iussit omnes iudeos in regno suo interfici. et ad hāc necem conficiendā de creta fuit dies .xxx. mēsis duodecimī. qui vocat̄ adar. bonaq̄ eoz diripi. s̄ dñi nutu eadem sententia conuersa est in percussores eorum. ita vt memorat⁹ rex mediante mardocheo iudeo post veteres conscriptiones nouis eplis missis mādarēt vt iudei ipso die q̄ sibi ab hostibus suis occasio pabar. illi hostes ac p̄scutores suos interficerent. **Q**uod et fecerunt i terciadecima et quartadecima eiusdem mensis die. de q̄ in eadem hystoria scriptum est ita. **D**ies terciadecim⁹ m̄sis adar vni⁹ apud omnes in terfectōis fuit. et xiiij. die cedere desierunt. quē constituerunt esse solennē vt in eo deinceps om̄i tempore vacarent epulis. gaudio atq̄ cōiujijs. **U**n̄ modo scriptū est. q̄ i terfecto nichanoze et manifeste auxilio dei ostē

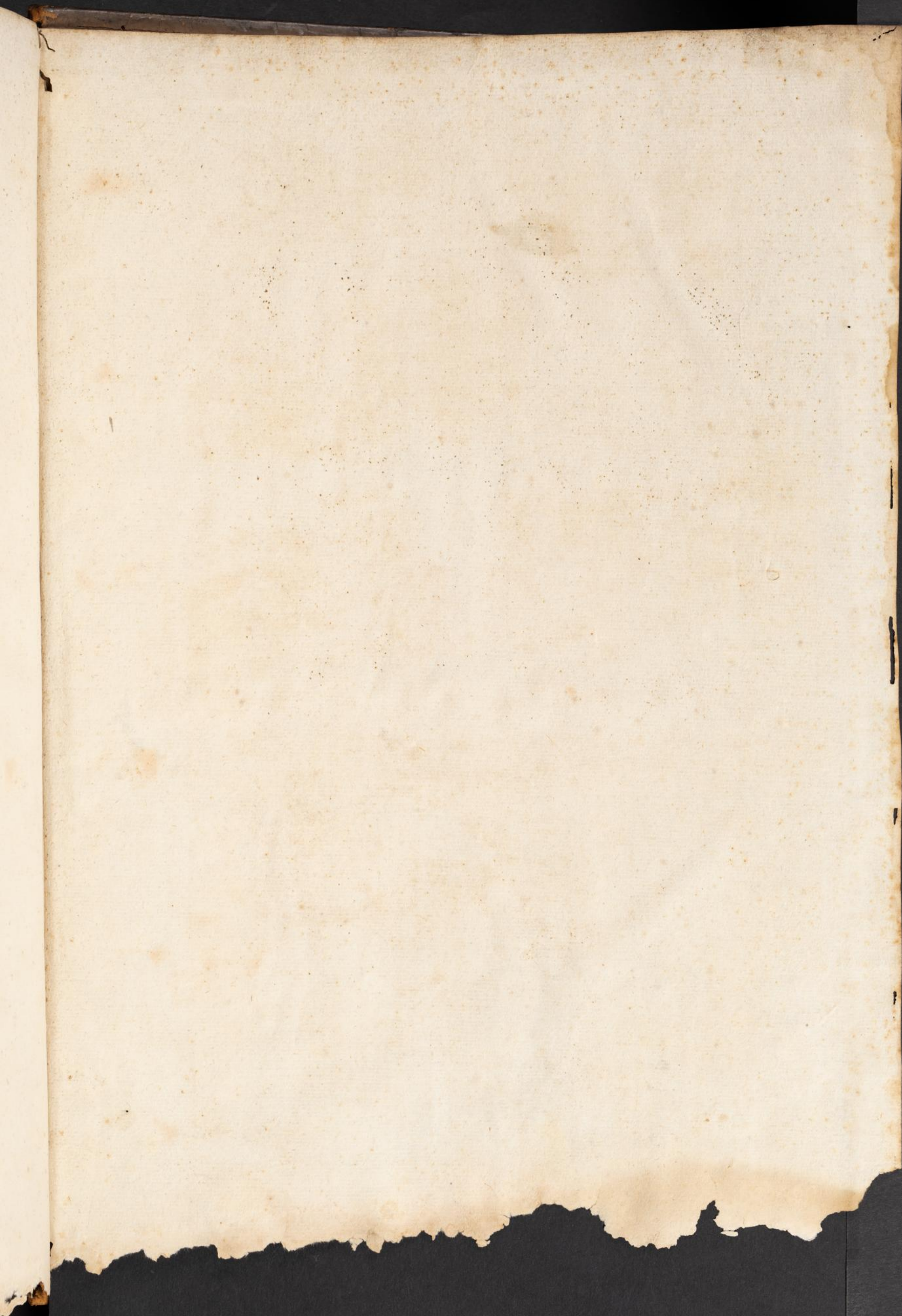

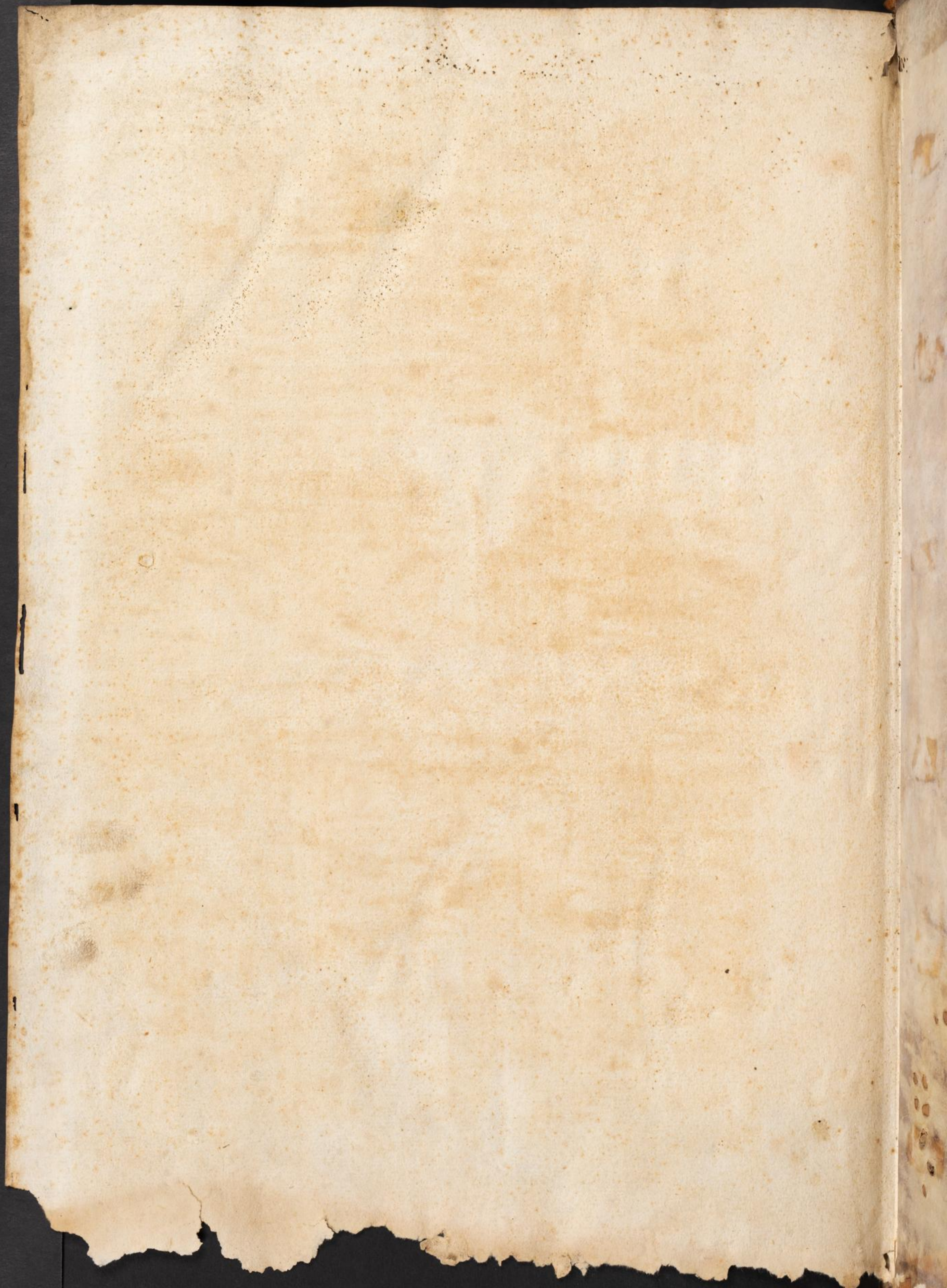
The first part of the book is devoted to a general
 description of the country and its inhabitants. The
 author describes the various tribes and their
 customs, as well as the different languages
 spoken in the region. He also mentions the
 various religions and superstitions of the
 natives. The second part of the book is
 devoted to a detailed description of the
 natural history of the country. The author
 describes the various plants and animals
 found in the region, as well as the different
 minerals and metals. He also mentions the
 various diseases and ailments of the natives.
 The third part of the book is devoted to a
 description of the different tribes and their
 customs. The author describes the various
 languages spoken in the region, as well as
 the different religions and superstitions of
 the natives. He also mentions the various
 diseases and ailments of the natives. The
 fourth part of the book is devoted to a
 description of the different tribes and their
 customs. The author describes the various
 languages spoken in the region, as well as
 the different religions and superstitions of
 the natives. He also mentions the various
 diseases and ailments of the natives.

inuocato deo p orationes cōgressi sunt. manu quidē pugnantēs. sed et dominū cordibus orantes prostrauerunt nō minus .xxxv. milia presentia dei magnifice delectati. **F**unq̄ cessassent. et cu3 gaudio redirent. cognouerunt nichanozem ruisse cū armis suis. **F**acto itaq̄ clamore et perturbatione excitata patria voce omnipotentem dominum benedicebant. **D**ixit autē iudas qui p oia corpore et animo mori p ciuibus paratus erat. caput nichanozis r manu cū humero abscliam hierosolimā perferri. **D**uo cū puenisset cōuocatis cōtribulibus r sacerdotibus ad altare. accessit ad eos qui in arce erant. r ostēso capite nichanozis r manu nefaria quā extenderat contra domum sanctam omnipotentis dei. magnifice gloriatus est. **L**ingua3 etiam impij nichanozis p̄cisam iussit p̄cularim auibus dari. manum autē dementis contra tēpluz suspēdi. **O**mnes igit celi dominū benedixerunt dicētes. **B**enedict⁹ qui locū suum incontaminatū cōseruauit. **S**uspendit autē nichano

ris caput in summa arce vt euident⁹ esset et manifestū signū auxilij dei. **I**git omnes cōmuni consilio decreuerunt nullo modo diem istum absq̄ cēlebritate p̄terire. habere autē cēlebritate3 terciadecima die mensis adar. qui dicitur voce syriacha pridie mardochei die. **I**gitur his erga nichanozē gestis r ex illis temporib⁹ ab hebzeis ciuitate possessa. ego quoq̄ in his faciam finē sermonis. **E**t siquidem bene et vt hystorie cōpetit. hoc r ipse velim si autē minus digne. concedendū est mihi. **S**icut em̄ vinū semper bibere aut semper aquam contrariū est. alterius autē vti delectabile. ita legentibus si semper exact⁹ sit sermo. non erit gratus. hic ergo erit consummatus.

**Explicit machabeoz liber secūdu⁹
versus habēs mille octingentos.**

so oēs iudei cōmū p̄silio decreuerūt terciadecimā die mensis adar qui voce syriacha p̄die mardochei dies dicit. om̄i tpe solennē habere. r ita h̄c vng solēnitates inuicē sibi cōueniebant. **H**ec est ista quē in machabeorum. et illa quē in hester legit. vt i terciadecima die r i quartadecima mensis adar habire pariter iungētur.

Igit omēs cō. **P**arrat liber hester q̄ aman agagite suaden te. rex assuer⁹ iussit omnes iudgos in regno suo interfici. et ad hāc necem conficiendā de creta fuit dies .xxx. mēsis duodecim. qui vocat⁹ adar. bonaq̄ eoz diripi. s̄ dñi nutu eadem sententia conuersa est in percussiores eorum. ita vt memorat⁹ rex mediante mardocheo iudgo post veteres conscriptiones nouis eplis missis mādaret vt iudei ipso die q̄ sibi ab hostibus suis occasio pabar. illi hostes ac p̄secutores suos interficerent. **Q**uod r fecerunt i terciadecima et quartadecima eiusdem mensis die. de q̄ in eadem hystoria scriptum est ita. **D**ies terciadecim⁹ mensis adar vnus apud omnes in terfectōis fuit. r xiiij. die cedere desierunt. quē constituerunt esse solennē vt in eo deinceps om̄i tempore vacarent epulis. gaudio atq̄ cōiujijs. **A**n̄ modo scriptū est. q̄ iterfecto nichanoze r manifeste auxilio dei ostē

